

MAGYAR POSTA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A M.KIR. POSTAVEZÉRIGAZGATÓSÁG
MEGBIZÁSÁBÓL A M.KIR. POSTA JOGÁSZ-ÉS MÉRNÖKTISZTVISELŐI
ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

FŐSZERKESZTŐ: DR FORSTER KÁROLY M.KIR. POSTAFŐIGAZGATÓ

FELELŐS SZERKESZTŐ:

TÁRSZERKESZTŐ:

Dr. PÁZMÁNY ÖDÖN

M. KIR. POSTAIGAZGATÓ

RÁKOSI GYÖRGY

M. KIR. POSTAMŰSZAKI TANÁCSOS

Az Európai Posta- és Távközlési Egyesület megalakulása és történeti előzményei.

Irta: Dr. FORSTER KÁROLY m. kir. postafőigazgató.

1942 október 19-én Bécsben tizenhárom európai postaigazgatás egyezményt írt alá, amelyben megalakította az „Európai Posta- és Távközlési Egyesület”-et. Ennek az egyesületnek célja az európai postaigazgatások közt a postai és távközlési szolgálatok különböző ágait megjavítani és tökéletesíteni.

Az „Európai Posta- és Távközlési Egyesület” megalakulásáról kívánok e cikkben beszámolni. Szükségesnek tartom azonban először a történeti előzményeket ismertetni.

Az egész világra kiterjedő „Egyetemes Postaegyesület” és a „Távközlés Nemzetközi Egyesülete” előfutárjául az egyes államcsoportok, illetőleg igazgatási csoportok által korábban alkotott posta- és táviróegyesményeket tekintjük. A nemzetközi posta- és táviróforgalom jelentőségének a XIX. század elején mutatkozó emelkedésével ugyanis az egyes államok szükségét érezték annak, hogy a nemzetközi posta- és táviróügyet minél több állam bevonásával lehetőleg egységes elvek szerint szabályozzák. Magától értetődően ez a rendezés, az akkori helyzetnek megfelelően csak Európára, sőt itt is csak az államok kisebb körére szorítkozott.

A postaügyek nemzetközi szabályozásának szükségességét a XIX. század közepén elsősorban a sok kisebb-nagyobb német állam érezte és ezért e területen kötötték 1851-ben azt a postaszereződést, amely viszonylag igen nagy európai területen „a német-osztrák postaegyesület”-et létrehozta. Ennek a szerződésnek helyébe lépett a politikai helyzetnek a német területen és a monarchiában bekövetkezett változásával kapcsolatban a Németország és az Osztrák-magyar monarchia közt 1872-ben megkötött szerződés. A többi európai államokkal való forgalom szabályozására is sok kisebb jelentőségű egyezményt kötöttek. Egész Európára kiterjedő érvényű postaszereződés azonban, noha ennek gondolatát már 1851-ben Berlinben felvetették, mégsem jött létre.

1874-ben ugyanis Stephan Henrik a későbbi német főpostamester kezdeményezésére „Általános postaegyesület” alakult, amelyben az európai államokon kívül már Egyiptom és az Északamerikai Egyesült Államok is résztvettek. Az „Általános postaegyesület”, —1878-tól „Egyetemes Postaegyesület” néven — azután lassankint az egész világra kiterjesztette működését.

A távközlés — illetve akkor még csak táviró — terén szintén német területen történt az első nemzetközi összefogás. 1850-ben alakult meg ugyanis a „német-osztrák táviró egyesület”. Ennek példájára néhány nyugateurópai állam megalakította 1885-ben a „nyugateurópai táviróegyesület”-et. Ennek a két egyesülésnek összefogására a franciáktól indult ki a javaslat. A francia állam által Párisban 1865-ben összehívott kongresszus alkotta meg ugyanis a „Nemzetközi Táviróegyesület”-et. Bár ebben az egyesületben akkor még csak európai államok vettek részt (tengerentúli államokkal akkor még nem is volt táviróforgalom), mégis ez az 1865-ben megalakult egyesület a nemzetközi távközlési szolgálat alapja. Ez fejlődött ki a mai hatalmas és az egész világot egybefogó „Távközlés Nemzetközi Egyesületé”-vé.

Mind a két, az egész világot egybefogó egyesület, igen nehéz feladatot oldott meg. A kulturális és technikai fejlődés legkülönbözőbb fokán álló államok posta- és távközlési szolgálatát kellett közös nevezőre hozni. Ennek a feladatnak nehézségét igazán csak az tudja méltányolni, akinek módjában volt egy ilyen posta- vagy távközlési kongresszuson résztvenni. Épp a feladat nehézsége hozta azonban magával, hogy nagyon sok, a modern államok által felvetett gondolat nem volt megvalósítható a kevésbé fejlett államok ellenkezésén. Minthogy pedig az élet erősebb a szabálynál, mindkét nagy nemzetközi egyesülés bölcs megértéssel megadta a lehetőséget tagjainak arra, hogy maguk közt külön szűkebbkörű egyesületet alkothassanak. Az Egyetemes Postaszerződés 5. cikke e külön egyezmények megalkotásának feltételül csak azt köti ki, hogy a szűkebbkörű egyesület szabályai nem lehetnek a közönségre kedvezőtlenebbek, mint az Egyetemes Postaegyesület határozatai. A Távközlés Nemzetközi Egyezménye 13. cikkében pedig azt írja elő, hogy e külön egyezményeknek a zavarok tekintetében, amelyeket életbeléptetésük más országok szolgálatában okozhatnak, a Távközlés Nemzetközi Egyezménye korlátaihoz kell alkalmazkodniok.

Az egyes államok éltek is e jogukkal. A fejlődés tehát — mint látjuk, — hullámalakban történt. Először jöttek létre a kisebbskörű egyesületek, majd az általános szabályozás szükségének érzete megalkotta az egész világra kiterjedő egyesületeket. A szomszédos vagy kisebb körre terjedő különleges érdekek viszont újból csak erőteljesen kihangsúlyozták a szűkebbkörű egyesületek megalkotásának szükségét.

Vessünk egy rövid pillantást ezekre az újabb, részben ma is fennálló szűkebbkörű postauniókra.

A legrégebb, ma is fennálló ilyen szűkebbkörű postaunió az északeurópai államok postauniója, amely már 1869-ben megalakult, de akkor még csak Dánia, Norvégia és Svédország közt. Ez az egyesület a legújabb, 1935-ben kötött megállapodás szerint már öt államra terjed ki, nevezetesen a fent említett három államon kívül Finnországra és Izlandra is. Ez az Unio már az egész egyesületi területre a belföldi postadíjakat fogadta el.

Egy másik újabb, de területileg sokkal hatalmasabb postaunió az ú. n. spanyol-amerikai postaunió. Ennek alapja az 1911-ben Montevideóban összehívott kongresszuson létrejött unió, amelyhez akkor még csak kilenc délamerikai állam csatlakozott. Az első világháború után 1921-ben Buenos Airesben tartott kongresszuson már az összes (észak-, közép- és dél-) amerikai országok — Kanadát kivéve — aláírták a szerződést, sőt ahhoz 1926-ban Spanyolország is csatlakozott; majd 1931-ben Kanada belépésével az egész amerikai területre kiterjedt a szerződés érvénye. Kanada és Spanyolország belépésével az egyesület neve: „Union Postal de las Americas y Espana“ illetőleg „The Postal Union of the Americas and Spain“ lett.

Szűkebbkörű egyesülésnek lehetett tekinteni a már fentemlített Németosztrák-magyar postaegyesülést, amely 1919-ig állott fenn.

A Monarchia felbomlásával — az élet itt is erősebb volt, mint a politika, — az e területeken levő új államok érezték, hogy gazdasági, történeti, kereskedelmi multjuk mégis csak erős kötelekkel fűzik őket egymáshoz; ezért Olaszország kezdeményezésére 1921-ben Portorosében a monarchia utódállamainak képviselői összeültek és ha nem is kimondottan szűkebbkörű egyesületet, de jelentős díjmérséklést és kezelési egyszerűsítést biztosító postaegyezményt írtak alá. Ez az egyezmény azonban a politikai viszonyok változása folytán ma már mondhatni teljesen „kimult“, egyedül a magyar-olasz kedvezményes díjszabás fontosabb tételei alapulnak még ezen az egyezményen.

Megemlítem még a délafrikai államok postaunióját, amely ma is fennáll és az ú. n. balkán postauniót, amely azonban már csak a postatörténelemé.

Az összes európai államok, illetőleg postaigazgatások postai összekapcsolása — noha azt már 1851-ben, mint fent említettem, szóbahozták — csak az 1927-ben Hágában tartott első európai légipostai konferencián valósult meg, legalább is egy szolgálati ágra. Itt ugyanis az összes európai államok postaigazgatásai a légipostaszolgálatra vonatkozóan csak Európára érvényes díjszabást és szabályzatot alkottak. Ezeket a szabályokat ugyan már Kairóban — éppen úgy, mint később Buenos Airesben — az egyetemes postaegyezményhez csatolták, mint függeléket, de az európai külön díj elvét meghagyták. Az 1938-ban Bruxellesben megtartott újabb „európai légipostai konferencia“ hatalmas lépéssel kívánt továbblépni és az európai viszonylatban a légipostai pótdíj eltörlését határozta el. Ennek az elvnek általános megvalósulását az új világháború akadályozta meg.

A közönség köréből, nevezetesen az egyik legnagyobb ügyfelünk a kereskedelmi kamarák nemzetközi egyesülésétől is felvetődött az európai postaegyesület gondolata. E célból 1931-ben Párisban a nemzetközi kereskedelmi kamara kezdeményezésére postai értekezletet hívtak össze, amelyen a legtöbb európai állam postaigazgatása megjelent. Itt azonban a tárgyalások nem vezettek eredményre.

Ez a történeti visszapillantás igazolja, hogy az egyes államesoportok, de főként az európai államok mindjobban érezték az európai posta- és távközlési igazgatások összefogásának szükségét.

A német postaigazgatás bátorsága kellett ahhoz, hogy ennek a gondolatnak megvalósítását a világháború tombolása közt is ki merete célul tűzni. Személy szerint magának a német postaminiszternek, dr. Ohnesorgenak van

oroszlánrésze abban, hogy a felmerülő politikai, közlekedési, pénzügyi stb. akadályoktól vissza nem rettenve az európai postaigazgatásokat kongresszusra összehívta.

A kongresszus, illetőleg az európai postaegyesület gondolatát a német postaigazgatás először egy szűkebbkörű bizottság elé terjesztette. E bizottságba a német posta az olasz, a dán és a magyar posta képviselőit hívta meg. 1942 augusztusában Innsbruckban tartotta üléseit e bizottság és ott dolgozták ki azt az egyezménytervezetet, amelyet a német posta szeptemberben megküldött az európai postaigazgatóságoknak, meghíván őket az „európai postakongresszusra.”

A Bécsben 1942 október 12-én összeült postakongresszuson a következő államok postaigazgatásainak képviselői jelentek meg: Albánia, Bulgária, Dánia, Finnország, Hollandia, Horvátország, Magyarország, Németország, Norvégia, Olaszország, Románia, San Marino és Szlovákia.

Ezeken kívül a kongresszusra megfigyelőt küldött: Spanyolország, Svájc, Törökország és a Vatikánállam, valamint Japán.

A kongresszuson nem jelentek tehát meg: Franciaország, Belgium, Irország, Portugália és Svédország, valamint az önálló állami életet nem élő: Szerbia, Lengyelország és a balti államok. Természetesen nem vett részt a kongresszuson a Németországgal hadban álló Anglia és a Szovjet sem.

A kongresszust Ohnesorge német postaminiszter nyitotta meg a „német birodalmi posta palotájában”. Ezt a bécsi Rothschildoknak rokoko stílusban épült szép épületét a német birodalom vezére a német postának ajándékozta azzal a céllal, hogy az Európai Postaegyesület kongresszusi helyül szolgáljon.

Ohnesorge miniszter megnyitóbeszédében történeti visszapillantást vetett az európai államok postai kapcsolatainak fejlődésére, majd az európai postaegyesület célját vázolta. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a kongresszus megalakította szervezetét és pedig a német-olasz paritás jegyében. A kongresszus ezért — az eddigi szokásoktól eltérően — két elnököt választott, ú. m. Ohnesorge német postaminisztert és Host Venturi olasz közlekedésügyi minisztert. Azonnal döntenie kellett a kongresszusnak arról is, hogy milyen nyelvet használhassanak a kiküldöttek a kongresszus ülésein. A német igazgatás javaslatára a német és az olasz nyelvet fogadták el — egyenlő érvénnyel — tárgyalási nyelvül. Egyúttal elhatározta a kongresszus, hogy — a nemzetközi távközlési konferenciák mintájára — hivatalos tolmácsokat alkalmaznak, akik a németül mondott beszédet olaszra, az olaszul mondottat németre fordították.

A kongresszus a megalakulás után a javaslatok tárgyalása céljából bizottságokat választott. Négy nagyobb bizottság alakítását határozták el u. m. a postaüzemi, a távközlési üzemi és a távközlési műszaki bizottságot, továbbá az egyesület szervezetét és alkotmányát kidolgozó bizottságot. Ezenfelül még két kisebb jelentőségű bizottság alakult: a megbízólevelek érvényességét felülvizsgáló és az elfogadott határozatok szövegezését felülvizsgáló bizottság. A négy nagy bizottság elnöksége úgy alakult, hogy a postaüzemi és a távközlési műszaki bizottság elnöke német, a távközlési üzemi bizottság elnöke olasz,

míg az Egyesület szervezetét és alkotmányát kidolgozó bizottság elnöke magyar kiküldött lett.

A bizottságok közül elsőnek az alkotmányozó bizottság kezdte meg működését, mert nyilván nem lehetett szó sem az üzemi, sem a műszaki kérdésekről, mielőtt elvben meg nem egyeztek az Egyesület létesítésében.

A fontosabb feladatok, amiket az alkotmányozó bizottságnak meg kellett oldania, a következők voltak:

Eddig a nemzetközi postaszolgálat és a nemzetközi távközlési szolgálat két egymástól teljesen különálló nemzetközi egyesület ú. m. az „Egyetemes Postaegyesület“ és a „Távközlési Nemzetközi Egyesülete“ keretében nyert szabályozást. Mindkettőnek Bernben székel a Nemzetközi Irodája, de a két egyesület, valamint irodájuk egymástól teljesen független szervként működött. Azt kellett tehát eldönteni: alakuljon-e két európai egyesület, vagy pedig egy, amelynek hatásköre mindkét nagy üzletágsoportra kiterjedjen. Ebben a kérdésben aránylag csekély vita után egy egyesület mellett döntött a bizottság. Nehezebb volt az a kérdés, mi legyen az Egyesület neve: „Európai Postaegyesület“ vagy „Európai Posta- és Távközlési Egyesület“. Egyes európai államokban ugyanis, mint pl. Németországban és Magyarországon „posta“ név alatt általános értelemben a távközlést is értik és így a posta legfőbb hatóságát „Reichspostministerium“, illetőleg „Postavezérigazgatóság“ névvel jelölik meg. A legtöbb államban azonban még vagy „posta és táviróigazgatás“ vagy „posta-, táviró- és távbeszélőigazgatás“ elnevezés használatos. Bár a rövid „posta“ elnevezés egyszerűségét általánosan elismerték, mégis a többség terminológiáját követve a megalakítandó egyesület „Európai Posta- és Távközlési Egyesület“ nevet nyert.

A két nagy üzletágsoportnak ez a különállása még egy kérdést vetett fel. Az Egyesületet egelőre csak mint a postai igazgatások közti szerződéssel megalkotott szervezet óhajtották létrehozni. Norvégiában azonban (de éppen úgy pl. a nem képviselt Svédországban is) a posta és a távközlés igazgatása nincs egyesítve, a két szervezet — úgy mint nálunk 1888 előtt — egymástól teljesen független. Minthogy pedig pl. a szavazásnál az egyes országok posta és távközlési szolgálatát csak egy-egy szavazati jog illethette meg és a költségekhez is méltányosságból országonként csak egyszeres hozzájárulást lehetett kérni, a két intézményt e szempontból nemzetközileg ezekben az országokban is egynek kellett tekinteni. Azt az elvet fogadták tehát el, hogy a valamely államban esetleg meglévő két különálló igazgatás egymásközt tartozik megegyezni, hogy az egyes kérdések feletti szavazásnál a posta vagy a távközlés képviselője szavaz-e, az ország posta és távközlési szolgálatára eső költségeket pedig szintén egymásközt megállapítandó arányban osztják meg.

Igen kényes volt a nyelvkérdés is. A kongresszus teljes ülése ugyanis a nyelvkérdésben csak a bécsi kongresszusra kiterjedő érvényű határozatot hozott házszabályaiban. A nyelvkérdés az Egyetemes Kongresszusoknak is egyik majdnem megoldhatatlan problémája. Amint ismeretes, az Egyetemes Postaegyesület — az angol nyelv részéről az utóbbi kongresszusokon megindult harc dacára — a francia nyelv egyeduralma mellett tart ki, míg a nemzetközi távközlési értekezleteken az angol nyelv diadalt aratott: a francia

mellett az angolt is hivatalos nyelvként fogadták el. Csak az, aki volt nemzetközi kongresszuson, érti meg, hogy milyen nehéz a két tárgyalási nyelv; különösen, ha a két nyelvet nem mindenki ismeri és így a beszédeket le kell fordítani. A vita közvetlensége, a meggyőzés ereje igen sokat veszít, nem beszélve arról, hogy a tárgyalás mennyire elhúzódik. Ez a kérdés azonban annyira politikai-, presztizs- stb. kérdés, hogy annak eldöntésénél a gyakorlati szempontok sokszor háttérbe szorulnak.

A bécsi kongresszust is e szempontok vezették, amikor az ott jelenlevő két legnagyobb állam nyelvének t. i. a német és az olasz nyelvnek egyenjogúsága mellett foglalt állást. A két nyelvnek egyenjogúsága kifejezésre jut az Egyesület okmányainak, kiadványainak stb., valamint az Egyesület később megemlítendő iródájának hivatalos nyelvében is. Az Egyesületbe tartozó igazgatások egymásközi érintkezésének nyelvét azonban nem kívánták szabályozni, jól tudván, hogy az Egyetemes Postaegyesület is ezt a kérdést elsősorban az egyes igazgatások külön megállapodására bizza.

Nehéz kérdés volt az európai egyesület területi meghatározása. Magától értetődően az egyesület kapujának nyitva kellett maradnia minden európai postaigazgatás részére. Vannak azonban posták, amelyeknél nem lehetne pontosan megállapítani: európaiak vagy európa-kivüliek-e. Pl. a török posta ma már tulajdonképpen túlnyomórésztben ázsiai területen működik. Viszont a jelenlevő államok igen fontosnak tartották a török állam részére megadni a lehetőséget az Egyesületbe való belépésre. Hasonlóképpen az északafrikai területek részére is célszerűnek látszott a belépési lehetőséget nyitva tartani. Ezért a bizottság hosszabb vita után abban állapodott meg, hogy az egyesületbe minden európai vagy az „európai térrel“ szomszédos ország postaigazgatása beléphet. A „tér“ fogalma tehát belépett a nemzetközi postaterminológiába is, de nem tagadható hogy e fogalom túlruganyos volta a jövődöbeli viták vesélyét is magával hozta.

Az egyesület működésének szabályozására az évenként összeülő kongresszusok szolgálnak. Az európai államok egymásközi érintkezésének a viszonylag nagy távolság miatti könnyűsége lehetővé teszi, hogy e kongresszusok munkájának előkészítésére, továbbá egyes gyakorlati kérdések megtárgyalására, valamint a vezető postatisztviselők állandó érintkezésének előmozdítására a távközlés nemzetközi egyesületében jó eredménnyel működő C. C. I. T., C. C. I. F. és C. C. I. R. mintájára állandó bizottságok alakuljanak. Ilyen bizottságot jelöltek ki

1. a postaüzemi,
2. a távközlési üzemi és
3. a távközlési műszaki ügyekre.

E bizottság tagja lehet minden olyan igazgatás, amely erre készségét bejelenti és a bizottság közös költségeihez hozzájárul.

Dönteni kellett a tekintetben is, hogy az egyesület szabályainak csoportosítása tekintetében az egyetemes postaegyesület vagy a távközlés nemzetközi egyesületének példáját kövessék-e. A két egyesület ugyanis egymástól egészen különböző rendszert fogadott el.

Az egyetemes Postaegyesület egyezménye magába foglalja nemcsak az egyesület alkotmányát, hanem a levélpostára vonatkozó szabályokat is. Az ötvenként összeülő postakongresszusokon kormány megbízottak jelennek meg és a megalkotott új egyezmények kormányegyezmények, amelyeket az egyes államok törvénybe is iktatnak. Ellenben a Távközlés Nemzetközi Egyezménye csak az Egyesület alkotmányát és néhány általános jellegű szabályát foglalja magában, míg az egyes üzletágakra: a táviróra, a távbeszélőre és a rádióra vonatkozó rendelkezéseket a Règlement-ok (Szabályzatok) foglalják magukba. Ennek alapján csak az egyezmény megalkotása, illetőleg módosítása történik a kongresszusokon kormány megbízottak útján, (ilyenek voltak az 1875-ös szeptérvári és az 1932-es madridi kongresszuson megalkotott egyezmények), míg a távközlési szabályzatok megalkotásában az igazgatások, sőt részben a magántársaságok működnek. Ezekon a konferenciákon ezért nem kormány megbízottak, hanem a távközlési igazgatások és az említett magántársaságok kiküldöttei vesznek részt. Ilyen volt a legutóbb 1938-ban Kairóban tartott értekezlet.

Alapos vita után leghelyesebbnek látszott a távközlési mintát követni és az egyezményben szintén csak az alkotmányra és a legfőbb elvekre vonatkozó szabályokat felyemni, míg az egyes üzletágakra vonatkozó rendelkezéseket, azaz a kedvezményes díjakat, a kezelési egyszerűsítéseket foganatosító szabályzatokba foglalták. Közjogilag ennek ugyan nincs ma még nagyobb jelentősége, mert az egyesületre vonatkozó egyezményt is csak az igazgatások képviselői írták alá, épp úgy, mint a szabályzatokat. Később azonban — a kongresszus által elfogadott óhaj szerint — az egyezmény kormány szerződésre való emelése van tervbevéve, ami által a jogi helyzet ugyanaz lesz, mint a Távközlés Nemzetközi Egyesületében. Ekkor azután itt is felesleges lesz a kongresszust évenként összehívni, annál is inkább, mert az Egyesület szervezete, alkotmánya előreláthatólag úgy sem lesz gyakori változásoknak alávetve. Az igazgatások képviselőinek értekezlete fogja viszont az üzemi és a műszaki szabályzatokat és ajánlásokat a szükség szerint összehívandó értekezleteken átdolgozni vagy kiegészíteni. Az egyes állandó bizottságok tanácskozással — mint szakértők — részt vehetnek majd az érdekeltségek. Így a postaüzemén a jövőben mind nagyobb szerepet játszó légitrafiforgalom miatt a légitrafiforgalmi társaságok, hasonlóképpen a műszaki állandó bizottságon az egyes gyárak stb. képviselői.

Az egyesület jövő munkájának dandárát a fentiek szerint az egyes állandó bizottságok fogják végezni. Minden remény megvan arra, hogy a különböző C. C. I.-khez hasonlóan az európai posta- és távközlési egyesület állandó bizottságai is hasznos munkát fognak végezni. Megemlíthetem, hogy a Távközlés Nemzetközi Egyesületének állandó bizottságaiban is főként az európai igazgatások képviselői végezték a fő munkát.

Az egyesület részére „iroda” felállítását is elhatározta a kongresszus. Ennek az irodának hatásköre általában azonos a Nemzetközi Postairoda és a Nemzetközi Távközlési Iroda jogállásával és feladataival. Az Európai Posta- és Távközlési Egyesület irodája Bécsben fog székelni, előreláthatólag abban a palotában, ahol a bécsi postakongresszus ülésezett. A bizottság ennél fogva a

német postaigazgatás fennhatósága alá van helyezve, ami elsősorban azt jelenti, hogy tisztviselőit a német postaminiszter fogja kinevezni. Valószínűnek kell tartani, hogy a berni irodák mintájára néhány külföldi postatisztviselő alkalmazására is sor kerül.

Az egyesületi élet természetesen költségekkel is jár. Ezért ezeknek a közös költségeknek viselésére is szabályzatot kellett hozni. E célból az egyesületbe tartozó igazgatásokat osztályokba sorozták és pedig hét osztályba 1—25 közt megállapított egységsszámmal. Az elgondolás tehát azonos a két nemzetközi egyesület költségvetésének módjával.

Az egyesület tagjai közti jogviták elintézésére a döntőbírásgot szintén az Egyetemes Postaegyesület mintájára szervezték meg.

Ezek voltak a megalkotott egyezménynek főbb szabályai, amelyeket a kongresszus teljes ülése egyhangúlag elfogadott és egyúttal elhatározta, hogy az egyezmény 1943 április 1-én lép életbe.

A kongresszus a zárülésén az olasz postaigazgatás meghívására úgy döntött, hogy a legközelebbi kongresszust 1943-ban Rómában tartják meg. Megválasztották továbbá a három állandó bizottság elnökeit és alelnökeit is. A 1. (postaüzemi) és a 3. (távközlési műszaki) állandó bizottság elnökét a német, a 2. (távközlési üzemi) bizottság elnökét az olasz posta fogja kijelölni. Magyarországnak jutott az 1. bizottság első alelnökének tiszte. A 3. bizottságban nagyobb számú albizottságot alakítottak, amelyek közül egyben magyar delegátus fog elnökölni.

A kongresszus 1942 október 19-én tartott ülésén történt meg az egyesületet létrehozó egyezmény aláírása. Ohnesorge miniszter meglepedéssel állapította meg beszédében, hogy a kongresszus igen rövid idő alatt végezte el feladatát és fényes példát mutatott arra, hogy a háború alatt az európai igazgatások ilyen kulturmunkára is képesek voltak.

Az egyesület megalakítására vonatkozó tárgyalások befejezése után az egyes bizottságok láttak neki munkájuknak. Nemzetközi posta és távközlési értekezleteken még nem tapasztalt gyorsasággal tárgyaltak meg és fogadtak el olyan javaslatokat, amelyeken az Egyetemes Postaegyesület és a Távközlés Nemzetközi Egyesületének kongresszusai és értekezletei sokszor hosszú időn át hiába és eredménytelenül vitakoztak.

1942 október 24-én tehát kétheti tanácskozás után fejezte be a kongresszus működését.

A jól és gyorsan végzett munka tudatával jöttek a delegátusok a zárülésre, amelyen a külföldiek nevében a korelnök, Albrecht finn postavezérigazgató köszönetet mondott a német postaigazgatásnak a szíves vendéglátásért. Különösen kiemelte a német postaminiszternek, dr. Ohnesorgenak nagy érdemeit, aki fáradhatatlan és mindenre kiterjedő gondosságával, szervező képességével, tapintatával és energiájával az európai posta és távközlési egyesület megalakításában azt a szerepet töltötte be, amelyet nagy elődje, Stephan, az Egyetemes Postaegyesület megteremtésében.

A kongresszus befejezése után a postaigazgatások résztvevői visszatértek hazájukba, de mindegyik magával vitte a sikeresen végzett munka jogos öntudatának és a kongresszus egész tartalma alatt élvezett páratlan német vendégszeretetnek kellemes emlékét.

*

Gestaltung und Vorgeschichte des Europäischen Post- und Fernmeldevereins. Dr. KAROLY von FORSTER, Oberpostdirektor.

Die Entwicklung der postalischen Zusammenschlüsse stellt in der Geschichte einen Kreislauf dar. Zur besseren Abwicklung des zwischenstaatlichen Postdienstes wurden zuerst kleinere Bünde gefornt, die später zur Gründung eines Weltpost- bzw. Weltnachrichtenvereins führten. Aus diesen Vereinen und zum Zwecke einer Förderung der territorialen Ansprüche bildeten sich dann wieder engere Postvereine. Der Aufsatz befasst sich zuerst mit der Geschichte der im Rahmen des Weltpostvereins bisher entstandenen engeren Postvereine, ferner kommt er auf die Besprechung der Tätigkeit und der Ergebnisse der im Monate Oktober in Wien abgehaltenen Tagung des Europäischen Post- und Fernmeldevereins. Er unterrichtet uns über die Eröffnungssitzung, die Bildung der Ausschüsse und besonders über die Arbeit des Ausschusses zur Gründung des Europäischen Post- und Fernmeldevereins. Der Aufsatz gibt endlich das Übereinkommen über den neuen Verein und die Zusammenstellung der ständigen Ausschüsse bekannt.

*

Formation et histoire de l'Union européenne des postes et des télécommunications. M. KAROLY de FORSTER, Directeur supérieur de poste.

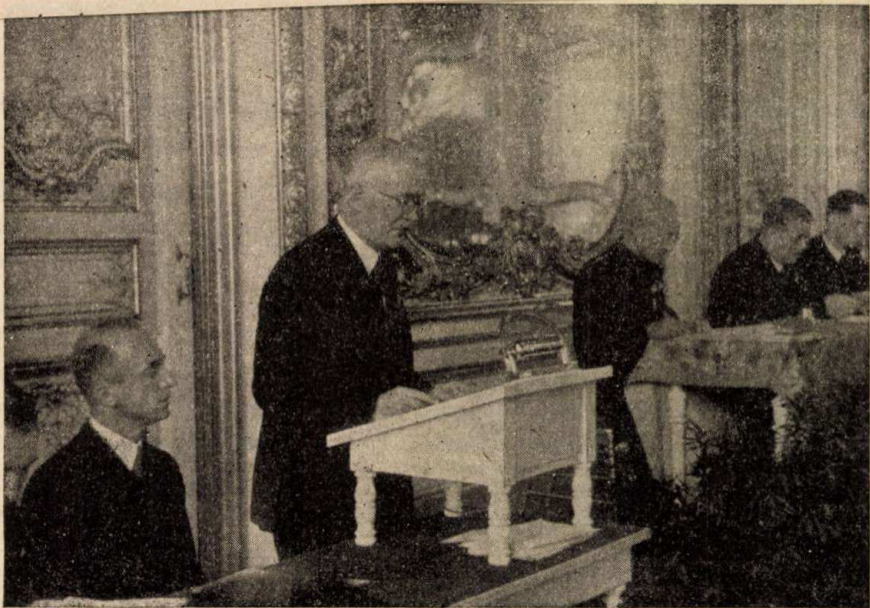
Le développement des unions postales accuse au cours de l'histoire un mouvement circulaire. Pour assurer le meilleur service international des postes, des unions régionales ont été formées qui ont amené plus tard à la fondation de l'Union postale universelle et de l'Union internationale des Télécommunications. A la base de ces deux unions et en vue d'améliorer les exigences régionales furent ensuite constituées des unions restreintes. L'article traite premièrement l'histoire des unions restreintes formées dans les cadres de l'Union postale universelle, ensuite il fait connaître l'activité et les résultats du Congrès postal européen tenu au mois d'octobre à Vienne. Il nous renseigne sur la réunion d'ouverture, la constitution des commissions et surtout sur le travail de la commission pour la fondation de l'Union européenne des postes et des télécommunications. L'article fait connaître enfin l'Accord relatif à la nouvelle Union et la constitution des commissions permanentes.

*Az európai posta- és távirókongresszus megnyitása a német birodalmi
posta bécsi palotájában.*

*Jensen dán, Pession olasz postavezérigazgató, Albrecht finn postavezérigazgató, körelnök,
Nagel német postaügyi államtitkár, dr. Kuzmich Gábor a magyar posta vezérigazgatója,
Poljan horvát postavezérigazgató, Hadland norvég táviróvezérigazgató.*

*Dr. Forster Károly, mint a IV. számú bizottság elnöke,
a kongresszus teljes ülésén előterjeszti az Európai Posta- és Távközlési Egyesület
megalakulásáról szóló javaslatot.*

Az Európai Posta- és Távközlési Megállapodáshoz tartozó Postaszabályzat.

Irta: MÓDOS ELEMÉR m. kir. postatanácsos.

A bécsi postakongresszuson az Európai Posta- és Távközlési Egyesületet megteremtő Megállapodással egyidejűleg Postai Szabályzat jött létre. E Szabályzat a postaszolgálat terén három nagy gondolat megvalósítását tűzte ki célul. E három gondolat a következő:

- a) egységes és olcsó európai levéldíjzabás,
- b) a kezelés szempontjából a lehető legegyszerűbb súlyfokozatok rendszeresítése és
- c) a levélpostai küldemények szárazföldi átszállítási díjának eltörlése.

Az Egyetemes Postaegyesület életében mind a három gondolat megvalósítására már mutatkoztak erős törekvések. Általánosságban azonban egyik gondolat sem válhatott valóra s csak az Egyetemes Postaegyesület kebelében alakult szűkebbkörű egyesületeknek sikerült egyiket-másikat bizonyos fenntartásokkal bevezetni.

Egységes nemzetközi levéldíjak alkalmazása régi eszményképe az Egyetemes Postaegyesületnek. Az egységes díjak elve annyit jelent, hogy az Egyesület valamennyi országában a külföldre szóló levelezések díja értékben egyenlő legyen. Vagyis pl. egy Magyarországból Svédországba küldött egyforma súlyú levél pengőértékben ugyanannyiba kerüljön, mint onnan ide szóló levél svéd korona értékben. Ezt az elvet azonban már a legelső egyetemes postakongresszuson sem sikerült megvalósítani. Az 1874. évi berni kongresszus a 15 g-os levél alapdíját ugyan 25 aranycentime-ban szabta meg, viszont — tekintettel egyes országok különleges pénzügyi és gazdasági viszonyaira — megengedte, hogy az egyes országok a 25 aranycentime-os díjat 20 centime-ra leszállíthassák, illetőleg 32 centime-ra felemelhessék. Csak az 1878. évi párizsi kongresszuson vált lehetővé néhány évtizedre az egységes 25 aranycentime-os alapdíj rendszeresítése. Az 1906. évi római kongresszus a levél 15 grammonként emelkedő súlyfokozását 20 grammra emelte, a 25 aranycentime-os egységes díjat 15 aranycentime-ra szállította le. Ez a helyzet maradt fenn a világháború kitöréséig.

A világháború után először összeült egyetemes postakongresszus (Madridban 1920-ban) ismét megengedte, hogy egyes országok az Egyezményben megállapított alapdíjknál kevesebbet szedjenek, e díj azonban nem lehetett kisebb a világháború előtt szedett díjaknál. A legutóbbi kongresszuson (Buenos Aires-ben 1939-ben) létrejött Egyezmény Zárójegyzőkönyve pedig ismét módot ad arra, hogy az egyes országok a levélpostai alapdíjaikat pénzrendszerük és gazdasági életük követelményeinek megfelelően 40 százalékkal felemelhessék és 20 százalékkal csökkenthessék. A nemzetközi levélpostai díjzabás egységességének elve tehát, amit az Egyesület alapítója, Stephan Henrik, már az első postakongresszuson annyira hangsúlyozott, ezideig véglegesen nem valósulhatott meg.

A levélpostadíjzabás egyszerűbb súlyfokozatokra való helyezése iránt az

egyetemes postakongresszusok elé szintén több javaslatot terjesztettek. A nemzetközi forgalomban a levelekre jelenleg alkalmazott 20 grammonként emelkedő díjszabás ugyanis a megnövekedett és a folyton emelkedő forgalom miatt nehézkes, mert a díjazásnál csaknem minden egyes levél mérlegelését teszi szükségessé. Ugyanez áll a nyomtatványok, áruminták stb. 50 grammonként emelkedő súlyfokozatára. A levélpostai küldemények mérlegelésének csökkentése céljából több postaigazgatás, köztük a magyar posta is, a belföldi forgalmában már ezideig is a levélpostai küldeményekre egyszerűbb, illetőleg kevesebb súlyfokozatokat vezetett be.

Végül a levélpostai küldemények szárazföldi átszállításáért járó díjak (az ú. n. tranzitdíjak) eltörlése is régi vágya volt az Egyetemes Postaegyesület igen sok országának. Ez a szándék azonban ezideig meghiúsult néhány olyan postaigazgatás elutasító magatartásán, amelynek a szárazföldi átszállítási díjakból jelentékeny jövedelme volt. A legutóbbi postakongresszusokon mindazonáltal sikerült e díjakat annyira leszállítani, hogy azok eltörlése már nem jelenthet túl nagy terhet e postaigazgatásoknak.

Amint annakidején az Egyetemes Postaegyesület megteremtésekor a német postaigazgatástól eredtek a kezdeményező javaslatok és indultak ki a kezdeményező lépések, úgy most is, az európai egységes postai rendszer megalakításának tervét a német postaigazgatás tette magáévá. A módszer, amellyel a német postaigazgatás szándékait megvalósítani kívánta, szintén hasonlított ahhoz, amelyet Stephan Henrik idejében alkalmazott, amikor is az Egyetemes Postaegyesület megalakítása előtt a német postaigazgatás Európa legtöbb országával külön megállapodást kötött és e megállapodásokban már előre felvette azokat a díjakat és szabályokat, amelyeket az új egyesületben keresztülvinni kívánt.

A bécsi postakongresszust megelőzőleg a német postaigazgatás Európának vele hadban nem álló legtöbb országának postaigazgatásával szintén külön postai megállapodásokat kötött és e megállapodásokban a maga részéről azokat a díjszabási és kezelési elveket juttatta érvényre, amelyeket az Európai Postaegyesületben akart később megvalósítani.

Az első ilyen külön postai megállapodást a német posta az olasz postaigazgatással 1941. évi október 8-án Rómában létesítette. Ennek a megállapodásnak létrejötté alkalmával szóba kerültek mindazok a kérdések, amelyek egy európai postaegyesületben tökéletesebb postaszolgálat alapját képezhetik.

A Rómában kötött német-olasz postai megállapodásnak elsősorban az volt a célja, hogy Németország és Olaszország közötti forgalomban a lehető legkedvezményesebb levélpostai díjszabást vezessék be, másodsorban pedig azt tartották szem előtt, hogy a megállapodásban lefektetett rendelkezések a többi európai országgal kötendő külön megállapodásoknak mintájául szolgáljanak. E megállapodás kötése nem volt könnyű feladat, hiszen két egymástól merőben eltérő postai rendszert kellett közös alapra hozni. Elsősorban ugyanis arról volt szó, hogy Olaszország nagyon olcsó levélpostai díjszabását a viszonylag drága német díjszabással összehangba hozzák. A német posta eredeti javaslata szerint a két ország között a belföldi levélpostai díjakat kellett volna bevezetni, de olyképen, hogy értékben e díjak ne térjenek el lényegesen egy-

mástól. Olaszországban azonban egy 15 grammos belföldi levél díja 50 centesimi (= 6 Reichspfennig) volt, azaz éppen feleannyi, mint Németországban egy 20 gramm súlyú levél díja, azaz 12 Reichspfennig. Ha az olasz posta az olasz-német kölcsönös forgalomban a Németországból Olaszországba szülő 20 grammos levél díjával egyenértékű díjat akart volna bevezetni, belföldi díjszabását kétszeresére kellett volna felemelnie. Ennek hatását a közönségre, illetőleg a gazdasági életre nézve elképzelhetjük, ha meggondoljuk, hogy Magyarországon milyen következményekkel járna, ha a belföldi 20 grammos levél díját 20 fillérről hirtelen 40 fillérré emelnék. Hasonló nehézség mutatkozott az olasz belföldi nyomtatványdíjnál, amely a német nyomtatványdíjjal szemben igen olcsó (50 grammonként 10 centesimi = 1.2 Reichspfennig; a német nyomtatványdíj: 20 grammig 3 Reichspfennig, 50 grammig 4 Reichspfennig stb.).

A német és olasz levélpostai díjak összehangolásánál újabb nehézségeket a súlyfokozatok kérdése okozta. Olaszországban a belföldi levelek díja 15 grammos súlyfokozatokban emelkedett. A német belföldi levél-, illetőleg nyomtatványdíjak ezzel szemben a kezelés szempontjából jóval egyszerűbb súlyfokozatokban voltak megállapítva.

A Rómában tartott tárgyalásokon tehát a tárgyaló feleknek a legnagyobb megértést kellett tanúsítaniok egymás kívánságai és törekvései iránt. Ilyen körülmények között is csak közvetítő megoldással lehetett a külön megállapodást tető alá hozni. Az olasz igazgatás a maga részéről elvileg késznek nyilatkozott arra, hogy a németek által javasolt díjakat és súlyfokozatokat az európai postai újjárendezés alapjául elfogadja, a háborús gazdasági helyzet miatt azonban nem állt módjában a javasolt díjtételeket és súlyfokozatokat szolgáltatásban azonnal bevezetnie. Hozzájárulását adta azonban ahhoz, hogy a német posta az Olaszországba szülő összes levélpostai küldeményekre a német belföldi díjszabást változatlanul alkalmazza. Olaszország a maga részéről a Németországba szülő 20 grammos levél díját az 1.25 lírás általános nemzetközi díjnak mérséklésével 1 lírában; a többi súlyfokozatok díját 20 grammonként az eddigi 75 centesimi helyett 60 centesimi-ben állapította meg. A levelezőlapok 75 centesimi-s nemzetközi díját pedig 50 centesimi-re szállította le. A Németországba címzett nyomtatványokra, árumin-tákra stb. — tekintettel e díjak viszonylagos olcsóságára — továbbra is a nemzetközi díjtételeket alkalmazta. A súlyfokozatokra nézve az a megállapodás történt, hogy Olaszország saját díjszabását a Németországgal való forgalomban teljesen a német súlyfokozatoknak megfelelően szándékozik rendezni, mihelyt belföldi forgalmában ugyanezeket a súlyfokozatokat bevezeti.

Látjuk ebből, hogy abban az első megállapodásban, amelyben a német posta és az új európai díjszabás alapelveit kívánta lefektetni, a fennálló és alig áthidalható nehézségek miatt csak részleteredményt lehetett elérni. Olasz részről az új rendszerbe való beilleszkedés helyett egyelőre csak bizonyos díjmérséklés történt.

A német-olasz megállapodás megkötése után a német posta e megállapodás mintájára a legtöbb európai országgal szintén külön megállapodásokat kötött.

E külön megállapodásokat közösen az jellemezte, hogy a német postaigaz-

gatás a maga részéről az illető országgal szemben belföldi díjszabását alkalmazta tekintet nélkül arra, hogy ez az ország vele szemben belföldi díjait, vagy csak a nemzetközi díjak mérsékelt tételeit vezette-e be. Ezekben a megállapodásokban a szárazföldi átszállítási díjaknak általában 50%-os mérséklését is sikerült a német postaigazgatásnak elérni.

Az új európai gondolat jegyében 1942 április 17-től 22-éig Budapesten tartott tárgyalásokon került sor a magyar-német postai külön megállapodás kötésére, aminek aláírása június 2-án Berlinben történt meg.

A német postaigazgatásnak e megállapodás kötésénél már nem voltak olyan nagy nehézségei, mint az olasz postával kötött megállapodás esetében. Megkönnyítette a helyzetet az a körülmény, hogy a magyarországi belföldi levélpostai díjszabás a kezelés egyszerűsítésének céljából már a német súlyfokokhoz hasonló — ha nem is egészen egyenlő — fokozatokban volt megszabva. Nem volt tehát egyébre szükség, mint a díjaknak a német birodalmi márkadíjakra való átszámítására, aminek megtörténte után előállott az új díjszabás, amely magyar részről a magyar belföldi díjszabáshoz hasonló díjtételeket vezet be a két ország közötti forgalomban. A 20 grammos levél magyar belföldi díja a 20 fillér, kb. 12.2 Reichspfennignek, azaz a 20 grammos levél német belföldi díjának megfelelő és így ennek a legfontosabb díjtételnek megváltoztatására nem is volt szükség. Ugyanez a szabály érvényesült a levelezőlap díjának megszabásánál. A Magyarországból Németországba szülő levelezőlap díja a magyar belföldi díj maradt, azaz 12 fillér, ami a német 6 Reichspfennig díjjal csaknem egyenlő. A nyomtatványokra, árumintákra, stb. magyar részről a belföldi díjak és a régi német kedvezményes díjak között megállapított új mérsékelt díjak léptek életbe.

Amint a magyar-német megállapodásból kitűnik, a magyar-német postai megállapodás díjai már erősen megközelítették a német posta által tervezett európai egységes díjszabás alapelveit.

Meg kell még említenünk, hogy a magyar-német külön megállapodás mintájára a magyar posta és a szlovák posta között 1942 évi június hó 13-án Pozsonyban magyar-szlovák külön megállapodás jött létre. E megállapodás a két ország között addig érvényben volt 20 grammos levél 40 filléres díját változtatlanul hagyva, a nemzetközi súlyfokok helyett a jóval egyszerűbb német súlyfokokat vezette be mérsékelt díjakkal.

A már ismertett előzmények után ült össze a bécsi kongresszuson 1942 október 16-án az 1. bizottság, az ú. n. postai bizottság, amelynek feladata volt az Európai Posta- és Távközlési Egyesület Megállapodásához tartozó postai foganatosító szabályzat kidolgozása. E bizottságban természetesen részt vettek a kongresszuson képviselt összes postaigazgatások. Az elnöki üsztet a német postaigazgatás egyik képviselője, H. Poppe (Präsident) töltötte be.

Az 1. bizottság elé a német és az olasz postaigazgatások külön-külön számos javaslatot terjesztettek. E javaslatok közül azonban az idő rövidsége miatt csak a német postaigazgatás két nagy horderejű javaslata:

a) az európai levélpostadíjak rendezése és

b) a szárazföldi átszállítási díjak törlése kerülhetett tárgyalásra. A többi kérdés megvitatását későbbre halasztották, azaz az ú. n. postai állandó bizottság hatáskörébe utalták.

Az új európai levéldíjakra vonatkozólag a német postaigazgatás azt javasolta, hogy az európai országok kölcsönös forgalmukban olyan levéldíjakat vezessenek be, amelyek egyenértéke a jelenleg érvényben lévő német belföldi díjak összegével egyenlő. A javaslat tehát nem arra irányult, hogy a szerződő postaigazgatások kölcsönös forgalmukban a belföldi díjakat vezessék be, ami a német posta eredeti elgondolása lett volna. A német belföldi díjszabás alapvételét a német posta azzal indokolta, hogy igazgatása ezen az alapon a kongresszuson képviselt postaigazgatásokkal már külön megállapodásokat kötött, e külön megállapodásokban foglalt díjaknak az európai forgalomban való alkalmazása könnyen keresztülvihető. A német súlyfokokozatok elfogadása mellett pedig azzal érvelt, hogy ezek az egyszerűsített súlyfokokozatok, amelyek pontos statisztikai megállapításokon nyugszanak, a kezelés számára igen nagy könnyítést jelentenek, mert a legtöbb küldemény mérlegetelését feleslegessé teszi; a felvevő tisztviselő a küldemény kézbevételeivel nagyjából már meg tudja állapítani, hogy az melyik súlycsoportba tartozik.

A bizottsági tárgyaláson az egyszerűség kedvéért először a levél-súlyfokokozatok kérdésével foglalkoztak. A német belföldi díjszabás súlyfokokozatai ugyanis a következők:

20 grammig	
20 grammtól	250 grammig
250 grammtól	500 grammig
500 grammtól	1000 grammig.

A német belföldi levél súlyhatára 1 kilogramm. Elsősorban tehát azt kellett eldönteni, hogy mi történjék az európai forgalomban az 1 kilogrammnál nehezebb levelek díjával. A legalkalmasabbnak látszott az 1 kilogrammon felüli levelekre szintén valamely mérsékelt egységes díj bevezetése. Az ilyen levelekre ugyanis a Németországgal való kölcsönös forgalomban jelenleg a nemzetközi levéldíjak 20 grammonként emelkedő súlyfokokozatokban érvényesek, ami a díjak hirtelen emelkedését idézi elő. (Ezért ugrik pl. a Magyarországból Németországba szülő 1000 grammnál csak néhány grammal súlyosabb levelek díja 80 fillérről egyszerre 15 pengő 50 fillérré.) Olcsóbb egységes díjtétel alkalmazása ellen szölt azonban az a félelem, hogy a 2 kilónál könnyebb csomagok levélként kerülhetnek továbbításra, ami sem kezelési, sem postajövedéki szempontból nem kívánatos. Ezért a bizottság ezt a kérdést — nem tudván benne végleges állást foglalni — szintén az állandó bizottsághoz utalta.

A bizottság azután határozatilag kimondta, hogy az európai levélforgalomban a német postaigazgatás által javasolt súlyfokokozatokat elfogadják; az 1000 grammnál nehezebb levelekre pedig az Egyetemes Postaegyezmény 20 grammonként emelkedő súlyfokokozatait alkalmazzák.

A súlyfokokozatok kérdésének eldöntése után a bizottságnak a díjak kérdését kellett volna tisztáznia. Minthogy azonban a díjak megállapítása erősen attól függött, hogy az európai forgalomban sikerül-e a levélpostai küldemények szárazföldi átszállítási díját eltörölni vagy nem, először ez az igen kényes kérdés került tárgyalásra.

A kérdés sikeres megoldását a német postaigazgatás nagylelkű felajánlása segítette elő. Németország ugyanis tekintet nélkül a kongresszus döntésére,

késznek nyilatkozott a részére járó összes tranzitdíjakról lemondani. E nyilatkozatra az olasz küldöttség azt válaszolta, hogy Olaszország eleinte a szárazföldi átszállítási díjak eltörlésével nem értett egyet és ezért a Németországgal létesített külön megállapodásban e díjaknak 10 évi időtartamra való 50 százalékos mérséklését kötötte ki. Most azonban a maga részéről szintén lemond az átszállítási díjakról, ha a német javaslatához a többi postaigazgatás is hozzájárul. A horvát igazgatás kivételével a többi igazgatás a német javaslatot el is fogadta. A horvát igazgatás azt jelentette ki, hogy az átszállítási díjaknak csak 50 százalékos csökkentésébe mehet bele.

Ilyenképen az Európai Postaegyesület keretében a szárazföldi átszállítási díjak eltörlésének régóta húzódo és sokat vitatott kérdése megoldást nyert.

A szerződő európai országok kölcsönös forgalmukban tehát sem a levelek és levelezőlapok (LC küldemények), sem a nyomtatványok, áruminták, stb. (AO küldemények) szárazföldi átszállításáért a megállapodás érvénybelépésének napjától kezdve — egy igazgatás, a horvát igazgatás kivételével — egymásnak semmiféle díjat nem fizetnek. Ez a díjmentesség nemcsak az európai országokba, hanem ez országok tengeren túlra szóló zárlataira is vonatkozik.

Horvátországot érdekes helyzetbe hozza ez a döntés. Minthogy egyedül ő tartotta fenn az átszállítási díjakat, valószínű, hogy rajta keresztül igen kevés postai zárlat fog továbbításra kerülni, tranzit díj címén tehát igen jelentéktelen összeget fog kapni; ezzel szemben zárlatainak átszállításáért minden érdekelt ország részére fizetnie kell.

A szárazföldi átszállítási díjak eltörlése különösen kezelési szempontból jelent óriási egyszerűsítést. A háborús helyzet kezdete óta ugyanis a tranzitdíjaknak a régi statisztikai alapon való kiszámítását többé nem lehetett fenntartani és emiatt a nemzetközi postaforgalomban minden egyes indított és átmenő zárlat súlyát mérlegeléssel kellett megállapítani és jegyzékbe foglalni. Erre a postakezelés számára óriási megterhelést jelentő eljárásra ezentúl nem lesz szükség.

Az átszállítási díjak eltörlésének kimondása után nem volt akadálya az új levéldíjak szabályozásának. A német posta azt javasolta, hogy az igazgatások az európai forgalomban váltott levelekért a következő alapidíjakat szedjék:

20 grammig		12 Reichspfenniget
20 grammtól	250 grammig	24 „
250 „	500 „	40 „
500 „	1000 „	60 „

Levelezőlapokért pedig 6 Reichspfenniget.

Ezeket a birodalmi márkában kifejezett alapidíjakat minden országnak saját pénzére kell átszámítani.

E kérdésnél elsősorban azt kellett eldönteni, hogy — tekintettel az egyes európai országok különleges gazdasági helyzetére — szabjanak-e az Egyetemes Postaegyezményhez hasonlóan alsó és felső határt, vagy megelégedhetnek-e a Reichspfennig díjak egyenértékének bizonyos kikerekítésével. Magyarország és Dánia képviselői azon a véleményen voltak, hogy az alapidíjak alsó és felső határának megállapítása célszerű volna (30 százalék lefelé és 50

százalék felfelé). Ez a szabályozás azért is hasznos lenne, mert lehetővé tenné egyes országoknak, hogy a levelezőlap díját, amely a német javaslat szerint a levéldíj felében, azaz a levélhez viszonyítva 1 : 2 arányban van megállapítva, az Egyetemes Postaszerződésben megállapított 3 : 5 arány szerint szabják meg. Ezenkívül Magyarország azt javasolta, hogy azok az igazgatások, amelyek pénzügyi okokból az új díjakat a Szabályzat érvénybe lépésének napján nem tudják alkalmazni, a Szabályzat hatálybalépésének napjától 1 év múlva vezethessék be.

E kérdések tárgyalásánál nagy vita fejlődött ki. A vita során kitűnt, hogy pl. Romániában a belföldi díjak értékben kétszer olyan magasak, mint a német díjak. Ha tehát Románia a német javaslatot elfogadja, az európai forgalomban alkalmazandó díjai alacsonyabbak lennének, mint a román belföldi díjak. Csaknem ugyanez a helyzet volt Horvátországnál. Ezért a bizottságnak legelőször határozatilag azt kellett kimondania, hogy egyik igazgatás sem köteles az európai forgalomban belföldi díjainál kisebb díjakat megállapítani.

Elhangzott olyan javaslat is, amely szerint az új alapdíjakat aranycentime-ban kellene kifejezni az Egyetemes Postaegyezményben engedélyezett 20 százalékos alsó és 40 százalékos felső határ figyelembevételével. E javaslat azonban tetszésre nem talált.

A nehézségeket az is tetézte, hogy az olasz igazgatás már-már a megegyezés pilanata előtt azt kívánta, hogy az új díjak pfennigben kifejezett értéke mellé a lira összegeket is vegyék fel, 12 Reichspfenniget 1 liranak számítva. Az olasz kívánság elfogadásának azonban az a nagy akadálya volt, hogy 1 lira nem felel meg pontosan 12 Reichspfennig egyenértékének, hanem középértéken számítva 13.15 Reichspfenniggel egyenlő. A bizottságban képviselt igazgatások felfogása a tekintetben teljesen megegyezett, hogy az új alapdíjaknak két pénznemben való megállapítása csak zavart okozhat, továbbá nem is célszerű, mert az országok a díjak kiszámításánál azt a pénznemet választhatják, amelyik részükre a legelőnyösebb. Hosszas tárgyalások után végül az olasz igazgatás elállt javaslatától és csak annak jegyzőkönyvbevételét kérte, hogy Olaszország a többi szerződő európai országgal, a német-olasz megállapodásban említett 1 lira = 12 Reichspfennig alapdíjat alkalmazza.

Horvátország a maga részéről az európai forgalomban csak azokat a díjakat mutatkozott hajlandónak bevezetni, amelyeket a horvát-német külön megállapodásban szabtak meg.

Tekintettel arra, hogy Horvátország az átszállítási díjak törlését sem fogadta el, a díjszabás elfogadásának elutasításával tulajdonképpen az egész Szabályzatot visszautasította. Ezért a bizottság elnöke azt javasolta, hogy a Zárójegyzőkönyvbe olyan értelmű szakaszt vegyenek fel, amely szerint a horvát postaigazgatás a Szabályzathoz 1943 április 1-ig csatlakozhatik.

A többi postaigazgatás az említett alapdíjakat az 50 százalékkal felfelé, illetőleg 25 százalékkal lefelé való kikerekítésének fenntartásával elfogadta. Ezután a Szolgálati Szabályzat szövegének végleges megállapítása és az aláírás maradt hátra.

A Szabályzat értelmében az Európai Posta- és Távközlési Egyesülethez tartozó országok 1943. évi április hó 1-től kezdve az egyesületi forgalomban a levelekre és levelezőlapokra a fentebb kifejtett mérsékelt díjszabást alkalmaz-

zák, kivéve azokat az országokat, amelyek élnek az új díjak életbeléptetésének 1944. évi április hó 1-ig való elhalasztása lehetőségével. A többi küldeményfaj díjszabását egyelőre nem tudták szabályozni; ez — mint már említettük — az állandó bizottság feladata lesz. A levelek és levelezőlapok díját az igazgatások a felfelé, illetőleg lefelé való kerekítés lehetőségének figyelembevételével a következőként szabhatják meg:

Küldeményfaj	Alsó határ	Alapdíj	Felső határ
	Reichspfennig		
Levél:			
20 grammig	9	12	18
20 grammtól 250 grammig	18	24	36
250 „ 500 „	30	40	60
500 „ 1000 „	45	60	90
Levelezőlap:	4.5	6	9

Magyarország ezek szerint pl. a 20 grammos levél díját az európai egyesületi forgalomban kb. 14 fillér és 30 fillér között állapíthatja meg.

Ha összehasonlítjuk az Európai Postaegyesület első Postai Szabályzatával létrehozott eredményeket az Egyesület célkitűzéseivel, valamint az Egyetemes Postaegyesület keretében alakult többi szűkebbkörű egyesület által elért eredményekkel, megállapíthatjuk, hogy e szabályzat postai téren hatalmas lépéssel vitte előre az európai postaszolgálat fejlődését. Egységes európai díjszabást ugyan nem sikerült teremtenie, de az eddig az egyes országok közt létrejött számos regionális megállapodásban szabályozott levél- és levelezőlapdíjakat általánossá tette és jelentősen mérsékelte.

Díjszabás terén a jelenleg fennálló szűkebbkörű egyesületeknek sem sikerült többet elérniük. Az amerikai és spanyol postaegyesület országai kimondták ugyan egymásközi forgalmukban belföldi díjaik alkalmazását, azonban ennek az egyesületnek éppen a két legjelentősebb országa, az Északamerikai Egyesült Államok és Argentína felhatalmazást kaptak, hogy belföldi díjknál magasabb díjakat szedhessenek. A skandináv és az afrikai postaegyesületeknek is csak belföldi díjszabásaikat megközelítő mérsékelt postai díjakat sikerült bevezetniük. A már megszűnt „balkán szövetség postaegyesülete“ pedig működése folyamán a nemzetközi levélpostai díjknak kizárólag 20 százalékos mérséklését tudta elérni.

Az európai szárazföldi átszállítási díjak eltörlésével a már említett kezelési könnyítéseken kívül megvalósul az átszállítás szabadságának régóta óhajtott elve, ami nemcsak annyit jelent, hogy minden ország köteles a többi ország által indított zárlatokat területén átszállítani, hanem azt is jelenti, hogy ez az átszállítás díjmentesen történik. A nemzetközi zárlatok továbbításánál ezentúl nem fog szerepet játszani az átszállítási díjak kérdése, hanem

csak az a körülmény, hogy a küldemények minél hamarabb jussanak rendeltetési helyükre. Szabadon választhatók tehát azok az útirányok, amelyek a zárlatok leggyorsabb szállítását biztosítják.

Az átszállítási díjak eltörlésének azonban a legnagyobb kihatása a külföldi levélpostai küldemények jövőben alakuló díjszabására lesz. A tranzitdíj megszűnésével ugyanis az európai forgalomban a levelezés szállítási költségeinek alakulásánál egy tényező, t. i. az átszállítás költségének figyelembevétele, kiesik. A jövőben tehát egy európai levél szállítási díja a postáknak nem kerül többre, mint egy belföldi levélnek a szállítási díja az ország határáig. Az Európába szóló, valamint a belföldi levelezések szállítási költségeinek azonossága sok lehetőséget nyújt a jövő fejlődése szempontjából. A német postaigazgatás ezt a lehetőséget már ki is használta és belföldi díjszabását az egész európai egyesületi forgalomra kiterjesztette.

A bécsi kongresszuson létrejött Postaszolgálati Szabályzat csak a legfontosabb postai kérdéseket szabályozza. Ezzel azonban az új európai postaszolgálat alapköveit mégis lerakta. Az egyes részletkérdések kidolgozása a jövő feladata és ugyancsak a jövő fogja megmutatni, hogy a bécsi tanácskozásokon megteremtett közös alapelvek az európai együttműködést postai téren milyen mértékben tudják megvalósítani.

*

Vollzugsordnung für den europäischen Postdienst zum Übereinkommen des Europäischen Post- und Fernmeldevereins. ELEMÉR MÓDOS, Postrat.

Die Wiener Tagung des Europäischen Post- und Fernmeldevereins hat sich auf postalischem Gebiet unter anderem die Verwirklichung von folgender drei bedeutenden Gedanken zum Ziele gesetzt: Einführung eines einheitlichen und billigen Tarifs für Briefe und Postkarten, sowie einfacher Gewichtsstufen für Briefe und Abschaffung der Durchgangsgebühren. Im Zusammenhang mit diesen Fragen bespricht der Verfasser zuerst die verschiedenen Abkommen, die die deutsche Postverwaltung vorher mit den anderen Postverwaltungen Europas geschlossen hat und dann die Arbeit des Ausschusses für Postwesen. Ferner würdigt er die Ergebnisse der Wiener Tagungen für den Postdienst und weist auf die Möglichkeiten der Zukunft hin.

*

Règlement d'exécution pour le service postal de l'Arrangement de l'Union européenne des postes et des télécommunications. M. ELEMÉR MÓDOS, Conseiller de poste.

Le Congrès de l'Union européenne des postes et des télécommunications s'est donné, au domaine postal, pour but, entre autres, la réalisation de trois idées de grande envergure suivantes: création d'un tarif uniforme et réduit pour les lettres et cartes postales, ainsi que de simples échelons de poids pour lettres et l'abolition de frais de transit. En connexion avec ces problèmes, l'auteur s'occupe d'abord des arrangements divers que l'Administration allemande a conclus préalablement avec les autres Administrations diverses et ensuite du travail de la commission pour la poste. Dans la suite, il apprécie les résultats du Congrès de Vienne en matière du service postal et esquisse brièvement les possibilités du future.

Az Európai Posta és Távközlési Megállapodáshoz tartozó Távirószabályzat.

Irta: Dr. LUKÁSZ ALFONZ m. kir. postatanácsos.

A Bécsben megtartott első európai postakongresszuson képviselt postai igazgatások megbízottai az Európai Posta- és Távközlési Egyesület megalakulásáról kötött Megállapodáson kívül a távirószolgáltatásra vonatkozó Távirószabályzatot is kidolgozták. A Szabályzat célja az európai távirószolgálat egyszerűsítése és olcsóbbá tétele. Az alábbiakban ismertetjük e Szabályzat létrehozatalának indítóokait és megalkotásának körülményeit.

A nemzetközi szolgálatban a táviródíjak az államok közötti táviróforgalom megnyitása óta a felvevő és a rendeltetési ország végdíjaiból és a továbbításban résztvevő többi igazgatás átmeneti díjaiból alakulnak. A díjak szempontjából a táviratok vagy az európai, vagy az európán kívüli díjrendszerhez tartoznak. Az európai díjrendszerhez tartozónak tekintik tudvalevőleg az összes európai államokat és Algirt, valamint mindazokat az Európán kívül fekvő területeket, amelyekre nézve igazgatásaik kijelentik, hogy azok az európai díjrendszerhez tartoznak. Az európán kívüli díjrendszerhez tartoznak az összes többi országok.

Mind az európai, mind az európán kívüli díjrendszer ú. n. elemi átmenő és végdíjait a Távközlés Nemzetközi Egyezményéhez tartozó Táviró Szabályzat tartalmazza. A díjakat legutóbb az 1938-ban Kairóban tartott értekezleten állapították meg.

E Szabályzat az európai díjrendszerben meghatározza azokat a legmagasabb átmeneti és végdíjakat, amelyeket az egyes igazgatások követelhetnek. E szerint az európai országok a díjak szempontjából ötféle csoportba osztályozhatók s a díjak nagyságát általában az országok területe arányában állapították meg. A végdíjak — eltekintve Oroszországtól — 8,5 és 18 aranycentime között mozognak, míg az átmeneti díj általában 6,5 aranycentime (Törökországban 13,5, Oroszországban 27,5).

E rendszer mellett az európai államok táviródíjrendszere tarka összevisszaságot mutat fel. Sok ország még különmegállapodás alapján egymás közötti forgalmában az általánostól eltérő díjakban egyezett meg, ezzel még bonyolultabbá téve a nemzetközi díjak rendszerét. Így például Magyarország és a többi európai díjrendszerű ország között több mint huszonöt különféle távirószódiój van érvényben. Mondanunk sem kell, mily nehézségeket jelent ez a távirót igénybevevő felekre és a távirószolgálat tisztviselőire egyaránt.

A múltban, amikor a táviratok jelentős részét minden átmeneti országban egyenként kellett kezelni és a táviratokat költséges hálózat igénybevételeivel továbbították, megvolt a díjrendszer létjogosultsága. Ma már azonban az átmenő táviróvezetékek a legtöbb országban távkábelben futnak, mégpedig legtöbbször művezetékes megoldással. E rendszerrel egy vezetékes alapáramkörön a rádióhoz hasonló ú. n. műáramkörök létesítésével egyszerre több táviró- vagy távbeszélőösszeköttetést tudnak létrehozni. Az új rendszer különösen a táviróösszeköttetések terén szinte csodálatos eredményeket ért el. Így egy alapáramkörön az eddig alkalmazott tizenkétszeres

vagy tizennyolcszoros összeköttetésekén túl legújában már — a kísérletek szerint — akár több ezer párhuzamos összeköttetést is létre lehet hozni. Csupán az összeköttetések végállomásain és egyes közbeeső helyeken kell megfelelő, aránylag egyszerű berendezéseket felszerelni és fenntartani.

A mai és méginkább a jövőbeli hálózat fenntartása tehát hasonlíthatatlanul kevesebb költséget és fáradságot igényel, mint a régebbi. A műáramkörök létesítésével a táviróhálózat főbb útvonalain hatalmas számban lehet összeköttetéseket létesíteni. Ezek közül a külföldi igazgatásoknak is annyit lehet rendelkezésükre bocsátani, hogy nem lesz többé szükség a több átmenő országon át továbbítandó táviratoknak egyik ország központi táviróhivatalától a szomszédos ország ugyanilyen hivatalához való áttáviratozására, hanem közvetlen összeköttetések fognak a két végigazgatás között rendelkezésre állni.

A közvetlen összeköttetések rendelkezésre bocsátása pedig az átmeneti igazgatásoknak alig jelent munkát, tehát az ő tevékenységük a felvevő és a kézbesítő ország szolgáltatása mellett (felvétel, a táviratok továbbítása és átvétele, kézbesítés, felszólalások tárgyalása stb.) jelenéktelenné válik. Ennélfogva a nagy nehézségek árán fenntartott légvezetékekre sok esztendővel ezelőtt megállapított átmeneti díjak az európai téren belül már idejüket múlták.

E meggondolások vezették a német postát akkor, amikor az egységes európai szódij jelszavát felírta zászlajára és az Európai Posta- és Távközlési Egyesület bécsi ülése elé terjesztette erre vonatkozó javaslatát.

A javaslat az átmeneti díjak kérdését új alapokra kívánta fektetni. E szerint az átmeneti igazgatások a rajtuk áthaladó táviróforgalom után nem kapnak minden egyes távirat után szódíjat, hanem a rendelkezésre bocsátott közvetlen összeköttetések hosszával arányban álló bérleti díjat. Csak az esetben, ha a forgalom csekély volta miatt közvetlen összeköttetés bérlése felesleges és a táviratokat valóban egyenként kell áttáviratozni, részesülnek a mainál lényegesen kisebb átmeneti szódijban.

Eddig a közvetlen összeköttetések bérlete rendkívül költséges volt. Ezért az egymástól távolabb fekvő igazgatások rádiótáviróösszeköttetéseket igyekeztek létesíteni. E rendszer mellett ugyanis az átmeneti országoknak járó átmenődíjakon a végigazgatások megosztottak. A német posta tehát alapos tanulmányozás után az átmenő vezetékek használatáért oly bérleti díj megállapítását javasolta, amely fedezze az átmenő országnak az összeköttetés fenntartásával járó költségeit, de amelletts mérsékelt volt folytán arra készítse az érdekelt igazgatásokat, hogy a mégiscsak kevésbé megbízható rádiótáviró helyett inkább a vezetékes összeköttetéseket vegyék igénybe.

A fizetendő átalányösszeget a német tervezet kábelben futó művezetékenként, légvonalban számítva 1 km vezeték hossz után havi 1.20 birodalmi márkában (1.50 aranyfrankban) állapította meg. Légvezetéken haladó műáramkör igénybevétele esetében a díjakat a valóságos vonalhosszúság alapján számítják. A bérleti díj fejében az átmeneti igazgatás vezetékéin nemcsak a rendes táviróforgalmat, hanem az előfizetői távgépíróforgalmat, valamint a hatóságok, illetőleg a magánosok által bérelt köz-

vetlen összeköttetések forgalmát is le lehet bonyolítani. Hasonló feltételekkel állapítják meg a magánosok és a hatóságok által kért állandó összeköttetések díját is. A fenti bérleti díjak megállapítása a kábeláramkörök fenn tartási és amortizációs költségeinek a figyelembevételével történt úgy, hogy az összeköttetés átengedése még némi tiszta bevételt is biztosít.

Ha az átmenő országon át közvetlen összeköttetés nem áll rendelkezésre s a táviratok áttáviratozása válik szükségessé, a német igazgatás tekintet nélkül a távirat osztályára díjszavanként 2 Pfenniges (2.5 aranycentime) díjrész megállapítását javasolta.

Mivel a javasolt rendszer elfogadása esetében az átmeneti díjak igen csekélyek, lehetségessé válnék az európai távirószolgálat egyszerűsítése érdekében egy, a távolságtól, illetőleg az átmeneti országok számától független, egységes európai távirószódió megállapítása. Az egységes szódió Európa összes államai számára megkönnyítené és lényegesen olcsóbbá tenné a távirószolgálatot.

A német igazgatás azt javasolta, hogy az egységes szódió alapjául 15 Reichspfennignek megfelelő ellenértéket fogadjanak el az igazgatások. További lépést jelentene az egyszerűsítés felé, ha a felvevő és a rendeltetési igazgatás között a végforgalomban a díjokról való leszámolást teljesen elhagynák s mindegyik igazgatás megtartaná a beszedett díjakat, mivel a kölcsönös végforgalomban a táviratok száma nagyjából egyforma.

Az egységes díj megállapítására vonatkozó javaslatát a német posta a következő megfontolásokkal támasztotta alá:

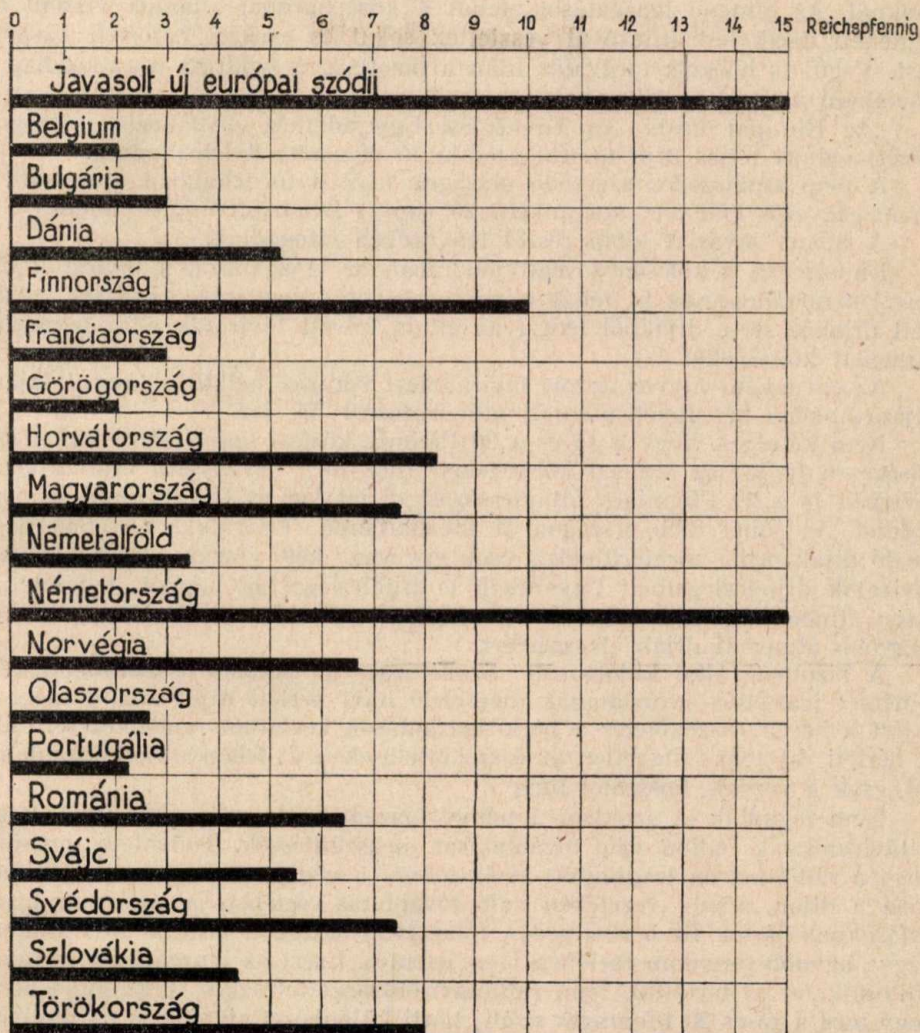
Egy külföldi távirattal minden igazgatásnak körülbelül feleannyi kezelési teendője van, mint egy belföldivel, nevezetesen vagy csak a felvétel és a továbbítás teendői, vagy csak az érkeztetés és kézbesítés munkája. Mivel pedig általában a felvett és az érkezett külföldi táviratok száma nagyjából egyforma, már a belföldi díj alkalmazásával megtalálnák az igazgatások számításukat. Kétségtelen azonban, hogy különösen az átmenődíjak fedezésével a belföldivel szemben lényegesen több költség terheli a külföldi táviratokat (vezetékberlet, áttáviratozási díj). Ezért a német igazgatás a saját belföldi szódiójának alkalmazását javasolta, amely messze felülhaladja az összes többi európai államok belföldi szódióját. Tehát a belföldi szódió és a javasolt új díj közötti különbség bőven elégséges ahhoz, hogy a felmerülő több-költségeket fedezze.

A következő oldalon szemléltetjük az egyes európai államok szódióját Reichspfennigre átszámítva.

A német posta alaposan kidolgozott javaslatait a bécsi kongresszus távközlési és díjszabási bizottsága elé terjesztette.

A szolgálat könnyítésének és a közönség jobb kiszolgálásának érdekében a magyar posta is örömmel csatlakozott a német posta gondolatához: az egyszerűbb szódió megállapításhoz, az átmenődíjnak általán alapján való rögzítéséhez és a végforgalomban a leszámolások eltörléséhez. Mert hisz valóban nem volt-e visszás, hogy a műszaki tudományok fejlődésére oly büszke távközlési szolgálat a táviródíjszabás szerkezete szempontjából még ott áll, ahol — a villamosság sebességéhez képest csigairamban haladó — posta het-

ven évvel ezelőtt. A táviródijszabás mai rendszere azt az elvet követi, amely a postánál az Egyetemes Postaszerződés megkötése előtt, tehát 1874-ig dívott. Ekkoriban minden egyes levél után minden országban kivetették a díjat s e díjjal megterhelve továbbították, majd egyenként leszámoltak róla. Hol

van már a posta ettől az elavult rendszertől? Ma már az egész világ postai szempontból egységes területet alkot, az egész világon egységesek a díjak és a küldemények átszállítási díját is már rég nem egyenként állapítják meg, hanem — statisztikai felvételek alapján — általánösszegben. Sőt az

európai forgalomban — éppen a bécsi kongresszuson — teljesen eltörölték a levélpostai küldemények átszállítási díjait.

A kezelés egyszerűsítésének gondolatától a többi igazgatás sem idegenkedett. Mégis a 15 Pfenniges díjnak általános elfogadása még a leszállított átmeneti költségek mellett is egyik-másik igazgatásnál jelentős bevételcsökkenést jelentett volna, különösen az Európa szélén fekvő ú. n. peremállamoknál. Az átmenő igazgatások, tehát a középeurópai államok viszont az átmeneti díjak leszállításával veszítettek sokat és ezekért kerestek kárpótlást. Végül is hosszas tárgyalás után a bizottság a szódíjra vonatkozólag a következő szövegben állapodott meg:

„Az Európai Posta- és Távközlési Egyesülethez csatlakozott országok között váltott teljes díjú távirat szódíja 15 (tizenöt) Reichspfennig.

A nem szomszédos szerződő országok közötti forgalomban átmenetileg, új megegyezés kötéséig, szavanként 20 (húsz) Reichspfennig szedhető.”

A német javaslat többi részét lényegében elfogadták.

Ennélfogva a kölcsönös végforgalomban az igazgatások a táviratok díjairól nem számolnak le, tehát minden igazgatás megtartja az általa beszédtelt díjakat, de e díjából fedezi az általa felvett táviratok után felmerült átmeneti költségeket.

Az egyenként áttáviratozott táviratokért tekintet nélkül a távirat fajára díjszavanként két Reichspfennig áttáviratozási díj jár.

Nem kétséges, hogy a 15 és a 20 Pfennig közötti szavankénti különbség bőségesen fedezi az átmenő költségeket. Hisz még egyenkénti áttáviratozás esetében is a 20 Pfenniges áttáviratozási díjjal két és fél átmenődíjra van fedezet. Az ennél több országon át továbbítandó táviratokért esetleg fizetendő díjak pedig megtérülnek a csak egy vagy két országon át közvetített táviratok díjfeleslegeiből. Ugyancsak e díjfeleslegekből kapnak fedezetet a nagy átmenőforgalmat lebonyolító országok az eddig szavanként esedékes nagyobb átmeneti díjak elveszéséért.

A bizottság által kidolgozott Szabályzat az átmenő összeköttetésekért a német igazgatás javaslatának megfelelő havi bérleti díjat állapít meg. E díjért a bérelt összeköttetés a bérlő igazgatások korlátlan rendelkezésére áll. A bérleti díj tehát független az összeköttetéseken át lebonyolított forgalomtól, csak a vezeték hosszától függ.

Nem fogadták el azonban a német igazgatásnak azt a javaslatát, hogy a táviratoknak rádióval való továbbítását megszüntessék. Tudvalevő ugyanis, hogy a rádiótávíróval továbbított táviratoknál a végigigazgatások megosztóznak azon a díjon, amely vezetéken való továbbítás esetében az átmeneti igazgatásoknak járna. Ez a részesedés, főleg több országon átmenő táviratoknál vagy nagyobb forgalom esetében igen jelentős. Ezért az igazgatások szívesen állították fel és tartották fenn rádiótávíróösszeköttetéseket. Tekintettel arra, hogy még a 15 és 20 Pfenniges szódíj közti különbség alapján is gazdaságos a rádióösszeköttetés fenntartása, a legtöbb ország idegenkedett az összeköttetések megszüntetésétől. Ezért az olasz igazgatás ajánlatára kimondták, hogy az igazgatások biztosítják azt a jogukat, hogy a jelenleg fennálló rádióösszeköttetéseket a jövőben is fenntartsák vagy újakat létesítsenek. Az ezeken az összeköttetéseken továbbított táviratok díjai azonban nem lehetnek alacsonyabbak a vezetékes összeköttetések díjainál.

A díjakról negyedévenként számolnak le. A tartozások kiegyenlítése a nemzetközi Táviró Szabályzat határozatai szerint történik.

Kimondja végül a Szabályzat, hogy a szerződő igazgatások szervei között postaszolgálati ügyben váltott táviratokat díjtalanul továbbítják.

A bizottság által részletesen kidolgozott Szabályzat rendelkezéseit a kongresszus november 24-én tartott teljes ülésén változtatás nélkül egyhangúlag elfogadta.

A Szabályzat rendelkezései az Európai Posta- és Távközlési Egyesület megalkotásáról kötött megállapodással együtt 1943 április hó 1-én lépnek életbe.

Az új rendszer bevezetése hatalmas munkamegtakarítást jelent az Egyesület valamennyi tagállama számára. Eddig minden igazgatásnál az alkalmazottak légiója foglalkozott a külföldre továbbított és onnan érkező táviratok egyenkénti számbavételével, a hosszadalmas leszámolások összeállításával, ellenőrzésével és a külföldi igazgatásoktól érkezett számadások felülvizsgálatával. Ehhez járult még a rengeteg iratváltás, a számadások eltéréseinek rendezése, a tartozások kiegyenlítése stb. E munkák a jövőben az Egyesület keretén belül a legkisebbre korlátozódnak. A táviratok felvétele a kétféle egységes díjjal szintén lényegesen egyszerűbb és könnyebb lesz. A legfontosabb viszonylatokban megszűnik a minden országgal más és más aranyfrankdíjnak pengőre való nehézkes átszámítása, a közönség pedig örömmel fogja üdvözölni a díjak leszállítását.

*

Vollzugsordnung für den europäischen Telegraphendienst zum Übereinkommen des Europäischen Post- und Fernmeldevereins. Dr. ALFONS LUKÁSZ Postrat.

Am Wiener Kongresse wurde auch eine Vollzugsordnung für den europäischen Telegraphendienst ausgearbeitet. Der Artikel beginnt mit der Schilderung des bisherigen Gebührensystems des europäischen Vorschriftenbereichs. Bei diesem System wurden zwischen Ungarn und den anderen europäischen Ländern über 25 verschiedene Gebühren angewendet. Die neuzeitliche Telegraphie mit ihren billigen Übertragungswegen ermöglicht die Herabsetzung der Telegraphengebühren. Der Verfasser erläutert den Vorschlag der deutschen Postverwaltung über die europäische Einheitsgebühr und erörtert die in Wien angenommenen Beschlüsse. Der Artikel gibt endlich eine kurze Zusammenfassung über die Vorteile des neuen Gebühren- und Abrechnungssystems.

*

Règlement d'exécution pour le service télégraphique de l'Arrangement de l'Union européenne des postes et des télécommunications. M. le Dr. ALFONZ LUKÁSZ, Postrat.

Au Congrès postal de Vienne a été élaboré un Règlement d'exécution pour le service télégraphique européen aussi. L'article décrit, au début, le système de tarif du régime européen. En appliquant ce système, plus de 25 taxes diverses furent en vigueur entre la Hongrie et les autres pays de l'Europe. La télégraphie moderne permet avec ses moyens de transmission à bon marché la réduction des taxes télégraphiques. L'auteur traite la proposition de l'Administration allemande relative à la taxe unique européenne et fait connaître les dispositions adoptées à Vienne. L'article se termine en résumant brièvement les avantages des nouveaux système de taxes et de décompte.

MŰSZAKI KÖZLEMÉNYEK

Technische Mitteilungen. — Articles techniques.

A bécsi európai Posta Kongresszus műszaki vonatkozásai.

Irták: EGYEDI ANDOR m. kir. postaműszaki főigazgató és
NOVAK ISTVÁN m. kir. postafőmérnök

1924 április 28-án 19 állam távbeszélő szakértője gyűlt össze Párisban, hogy egy olyan szervezet felállításáról tárgyaljon, mely a nemzetközi híradás technikájának és üzemének egységes fejlesztését irányítaná. Ez az összejjövetel vezetett a CCI. (Comité Consultatif International) megalakítására, melyben 15 éves fennállásakor, 1939-ben már Európa minden állama és a többi kontinens jelentősebb államai is mind képviselve voltak.

A háború következtében a CCI. működésében kényszerszünet állott be, aminek következtében tartani kellett attól, hogy még Európa szűkebb területén belül is a technikai fejlődés különböző irányokba terelődik azon kérdéseknél, melyek megoldásai a CCI-nél vagy tárgyalási stádiumban, vagy még az előtt voltak. Utalunk itt a különböző technikai területeken pl. a távbeszélő összeköttetések sáv szélességének kérdésére, a vívőfrekvenciás távkábeltechnikára, a távválasztásra, az európai távbeszélő és távgépíró hálózati tervre, a deciméteres rádiócsatornák felhasználásának kérdésére stb. Ezenkívül még számos olyan részletkérdés is merült fel, amiknek nemzetközi szempontból való szabályozása kívánatosnak látszott, mert anélkül a szolgálat lebonyolítása csak surlódásokkal történhet meg. Ezek a függőben maradt kérdések arra indították a német postát, hogy tárgyalásukra európai értekezletet kezdeményezzen. Az alkalmat a bécsi európai postakongresszus adta meg. A műszaki részről való előkészítés úgy történt, hogy a birodalmi posta az általa fontosnak tartott műszaki kérdéseket a tekintetbeveendő szemponok részletes ismertetésével együtt írásba foglalta és azt az egyes igazgatóságoknak megküldte. Kérte egyrészt az állásfoglalást, másrészt azon egyéb kérdések jegyzékét, melyek tárgyalását az illető igazgatások sürgősnek tartják.

A Bécsben összeült postakongresszus keretében a 3. bizottság tárgyalta a műszaki kérdéseket. Ebben 13 állam, 33 képviselővel vett részt, még pedig Olaszország 5, Dánia és Horvátország 4, Románia és Németország 3, Magyarország, Bulgária, Finnország, Svájc, Spanyolország 2, Norvégia, Németalföld, Szlovákia és San Marinó 1—1 képviselőt küldött. A kongresszus teljes ülése a 3. bizottság elnökévé Karl Herz miniszteri osztályfőnököt (Németország), a Fernkabelgesellschaft, majd a Reichspostzentralamt volt elnökét, alelnökévé pedig Egyedi Andor postaműszaki főigazgatót választotta meg. A 3. bizottság 14 ülés során részben a megalakítandó állandó műszaki bizottság szervezetét, részben pedig a kitűzendő műszaki kérdéseket tárgyalta. A szervezetre és munka rendjére vonatkozólag a következő határozatok jöttek

létre: a megalakult európai postai és távközlési egyesületen belül a műszaki kérdések tárgyalására Europäischer Ausschuss für Fernmeldetechnik (a következőkben röviden EAF) címmel állandó bizottság alakul, mely munkáját azonnal megkezdi EAF) a különböző műszaki témakörök vizsgálatára 12 munkabizottságot állít fel. A munkabizottságokat egy-egy igazgatás vezeti. A kijelölés szintén megtörtént, mégpedig részben annak megfelelően, hogy mely igazgatásoknál voltak a témakörnek ismert szakértői. A munkabizottság vezetőjének kijelölésére vonatkozólag az igazgatásokat írásban keresik meg. A munkabizottságok és a vezetéseikre kijelölt államok a következők:

1. Távbeszélő átviteltechnika	Németország
2. Táviró átviteltechnika	Olaszország
3. Rádió átviteltechnika	Németország
4. Távbeszélő végberendezések és távválasztás	Németország
5. Táviró végberendezések	Dánia
6. Távbeszélő készülékek	Olaszország
7. Táviró készülékek	Olaszország
8. Rádió adók	Németország
9. Rádió vevők	Olaszország
10. Fenntartási szolgálat	Magyarország
11. Áramkörök külső befolyásolása	Olaszország
12. A vezetéképítés technikája	Románia

Figyelemreméltó, hogy a nemzetközi tanácsadó bizottságban szokásos hármas tagozást (távbeszélő-, rádió-, táviró, CCIF-, R-, T) az EAF nem tartotta meg. Fennáll a lehetősége annak, hogy az egyes témaköröket később főmunkabizottságokba vonják össze, ezeknek a tagozása azonban az említett helyett a következő: 1. átviteli utak (1—3), 2. átvívó berendezések (4—9), 3. fenntartási kérdések (10—12). (A forgalmi, kezelési és tarifális kérdéseket, melyek szintén a CCI elé tartoztak, az európai egyesület külön, állandó bizottság keretében tárgyalja.)

A munkabizottságok tagjai azon igazgatások szakértői lesznek, melyek a témakör iránt érdeklődést jelentenek be. E szakértőket névszerint kell megnevezni, mert velük a munkabizottság elnöke az érintkezést közvetlenül veszi fel. Az EAF kijelöli a munkabizottságok által megvizsgálandó kérdéseket és a probléma felderítésére záros határidőt ad. A munkabizottság elnök bizottsága tagjaival írásban tárgyal, de akkor, ha ez nem vezet eredményre és a szóbeli tárgyalás nélkülözhetetlen, bizottságát saját adminisztrációja beleegyezésével összehívhatja. Erre vonatkozólag az állandó műszaki bizottság elnökének hozzájárulását is ki kell kérni. A munkabizottság, mely a CCI Rapporteur Comité-nek felel meg, részletes vizsgálatot végez és a vizsgálati anyagot javaslatával együtt az EAF elnökének nyújtja be. A munkabizottságokba a cégek képviselői is bevonhatók. Az EAF a javaslat és ajánlás elfogadása felett vagy a legközelebbi ülésen dönt, vagy sürgősség esetén szintén írásban szavaz. A végleges ajánlást az adminisztrációk írásban kapják meg. Ha valamely adminisztráció az ajánlást nem fogadná el, akkor ezt és az el nem fogadás okát is közölni tartozik az EAF elnökével. A bizottságok tárgyalási nyelve, ugyanúgy, mint az európai postakongresszusé, német és olasz.

az adminisztrációs munkát a kongresszusi iroda végzi, melyet a tagállamok tartanak fenn.

A bizottság 35 kérdést tárgyal, amelyeket végleges formában megszövegezett és kidolgozásukra sürgősségi rendet állapított meg. A kérdéseket később ismertetjük. A tárgyalásokon mindvégig végighúzódtott az a vezető motívum, hogy a bizottság munkája nem a CCI-k munkája ellen irányul, hanem a CCI működését csupán a kényszerszünet alatt akarja helyettesíteni. (Erre egyébként a világposta egyezmény is példát mutat, mely regionális egyezmények kötését nem zárja ki.) Ellentétben azonban a CCI tárgyalási módjával a bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy nem lehet tisztán csak a technikai szempontokat tekintetbe venni. A hírközlésnek két lényeges tényezője van, az egyik a technika, a másik a forgalom. A CCI munkájában kizárólag a technikai szempont érvényesült. A kongresszusnak azonban tekintettel kell arra lennie, hogy a háború után még nehéz esztendők következnek. A forgalom, melyet a hadiévek lekötöttek, felszabadul, azonban a kellő mennyiségű anyag és munkaidő nem fog azonnal az áramkör építésben rendelkezésre állni. Be kell tehát látni már most azt, hogy egyes esetekben a technikai kívánalmakat csökkenteni kell és a vezetékek kvalitása helyett az összeköttetések számát kell előtérbe helyezni. (Pl. a vivőfrekvenciás összeköttetések csatorna szélességét most még nem növeljük meg, hanem ahelyett ugyanazon sávon belül több csatornát helyeztünk el a régi sáv szélességgel.)

A következőkben közölt 35 kérdés közül 20 távbeszélő, 8 táviró, és 7 rádiótechnikai. Az első sürgősségi csoportba a bizottság 13 kérdést sorol, (7 távbeszélő, 4 táviró és 2 rádiótechnikai). A további 12 kérdés a lehetőségeken belül megoldandó, a fennmaradó 10 kérdés pedig olyan, hogy annak tárgyalása későbbi időpontra maradhat. A bizottság minden kérdéshez bő műszaki tájékoztatást adott, amely a kívánatos megoldási módra is rámutat. A kérdések címszavait a következőkben értelemhű fordításban közöljük. A cím után szereplő szám a sürgősségi fokot jelenti (1—2—3).

1. Hálózati terv. (1)

Milyen átviteli tulajdonságokkal bírjon és milyen módon alakíttassék ki a jövőben az európai távbeszélő hálózat?

2. Frekvenciasáv. (1)

Milyen szélességű sávot kell a nemzetközi forgalomban átvinni?

3. Vivőfrekvenciás rendszerek. (1)

a) Milyen frekvencia elrendezéssel dolgozzanak a kábel-, a légvezetékes és többsátrónás rádió távbeszélő rendszerek?

b) Milyen pontossággal tartandók be a vivőfrekvenciák?

c) A berendezések linearitására mit kell előírni?

4. Távvalasztás. (Fernwahl) (1)

a) Milyen rendszerek ajánlhatók a nemzetközi forgalomra és ezek alkalmazása milyen követelményeket támaszt az európai távbeszélő hálózattal szemben?

b) Mi történjék a nemzetközi forgalomban a kapcsolással, ha a hívott előfizető foglalat?

c) Milyen ajánlások alkalmazandók a távvalasztó jelekre és a visszajelzésekre (tárcsa bűgás, foglaltsági hang, stb.)?

5. **Jelzésátvitel. (1)**
 - a) Mekkora legyen a csengőteljesítmény a távbeszélő áramkörökön?
 - b) Mekkora teljesítményűek lehetnek e távbeszélő áramkörökön a táviró és távválasztó jelek?
6. **Többszörös üzemű távkábel. (1)**

Milyen távkábel rendszer tenné lehetővé azt, hogy az egyes érpárok többszörös kihasználása esetén is az erősítőmezők hosszúak legyenek?
7. **Távkábelek sorszámozása. (3)**

Az európai távkábeleknél milyen számozási módot volna célszerű alkalmazni?
8. **Az egyenérték csillapítás mérése. (Bezugsdämpfung.) (2)**

Milyen mérési eljárások javasolhatók? Lehetnek-e objektív méréssel helyettesíteni a szubjektív eljárást? Milyen követelményeket kell az objektív műszerre felállítani?
9. **Távbeszélő készülékek átviteli egyenértéke adásnál. (3)**

Milyen beszédintenzitásnál kell az egyenértéket meghatározni?
10. **Milyen akusztikus és elektromos tulajdonságokat kell a távbeszélő készülékekre előírni s mekkorák legyenek az előírandó határértékek? (3)**
11. **Normálfej. (3)**

Az Európában végzett fejméret mérések eredményei szükségessé teszik-e a C. C. I. F. által javasolt normálfej-méret megváltoztatását?
12. **Áramkörök zavartatása. (3)**
 - a) Az áramkörök zavartatás-elleni érzékenysége hogy határozandó meg
 1. statikus zavartatásnál
 2. a beszédcsatorna feletti frekvenciáknál?
 - b) Az érzékenységi tényezőre vonatkozólag kívánatos volna statisztikai adatok gyűjtése mind légvezetésekre, mind pedig kábelekre, mégpedig széles frekvenciasávban.
 - c) Milyen mód volna kábeleknél az érzékenységi tényező csökkentésére?
13. **Erősáramú hálózatok zavaró frekvenciái. (3)**
 - a) Kívánatos volna statisztikai adatokat gyűjteni különböző erősáramú hálózatok beszédfrekvenciás formafaktorairól és a formafaktor időbeli változásairól.
 - b) Hogy kell a mérésre a psophométert az erősáramú hálózattal csatlakoztatni?
14. **A psophométer asszimetriája. (3)**
 - a) Milyen határok közé esnek a gyári psophométerek asszimetriái és miképp függnek a frekvenciától, ha
 1. mérésüket a C. C. I. F. ajánlásai szerint, vagy ha
 2. úgy végezzük, hogy a feszültség a műszer két bemenő kapcsának elektromos középpontja és a műszer-ház között fekszik?
 - b) Milyen asszimetriák engedhetők meg a jövőben?
15. **Előfizetői távgépíró szolgálat. (1)**
 - a) Manuális vagy gépi kapcsolású legyen-e az előfizetői távgépíró szolgálat?

- b) Milyen jeleket és jelzéseket kell a távgépíró kapcsolás felépítésénél átvenni?
- c) Milyen irányelvek állítandók fel a kapcsoló berendezésekre vonatkozólag?
- 16. Távgépíró hálózati terv. (1—2)**
- a) Milyen irányelvek szerint történjen az egyes európai államok távgépíró hálózatának egymással való kapcsolása?
- b) Hogy kell a nemzetközi vezetéknyalábokat méretezni?
- c) Milyen áramköröket használjunk a távgépírás céljaira?
- 17. Jeljavítás. (3)**
- a) Mikor kell az áramköröket jeljavítókkal felszerelni?
- b) Hová kapcsolandók ezek be?
- c) Milyen módon történjen a választó jelek javítása?
- 18. A középfrekvenciás távíró (1)**
Milyen műszaki előírásokat kellene a középfrekvenciás távíró berendezésekre szabni?
- 19. Váltóáramú távíró berendezések modulátorai. (2)**
Milyen műszaki feltételek szabandók?
- 20. A leállító áramlökések időtartama. (Länge des Sperrschritts beim Springschreiber.) (2)**
Mikor szükséges az aritmikus gépeknél a leállítás időtartamának a betűidő 1,5-szeresére való meghosszabbítása?
- 21. Rádió távbeszélő csatornák. (2)**
Milyen átviteli tulajdonságokat kell ezekre előírni? Távolsági összeköttetések felépítésénél milyen tulajdonságokkal kell számolni?
- 22. Távíró adók billentyűzése. (1)**
Milyen irányelvek állítandók fel?
- 23. Nemzetközi áramkörök fenntartása. (1)**
Nem volna-e szükséges a fenntartási és hibaelhárító szolgálatra érvényes előírásokat kibővíteni, vagy újra fogalmazni?
- 24. Rádiótechnikai mérések. (1)**
Hogy lehetne a rádiótechnikai mennyiségek mérését egységesíteni
- a) a normáliák egységesítése révén?
- b) a mérési eljárás egységesítése révén?
- 25. Normálfrekvencia. (1)**
Nem volna-e ajánlatos az európai országok számára olyan normál frekvencia-adóberendezést felállítani, mely a híradótechnika (rádió és vezetékes) generátorait közvetve, vagy közvetlenül vezérelné?
Milyen pontosságú legyen a normál generátor és hogy lehetne a csatlakozó berendezések szinkronizmusát célszerűen elérni?
- 26. Csövek egységesítése. (2)**
Nem volna-e ajánlatos a híradótechnikában használatos csőtípusok adatait egységesíteni? Mire terjedjen ki a szabványosítás?
- 27. Nemzetközi áramkörök impedanciája. (2)**
Milyen legyen az átviteli sávban a végerősített áramkörök impedanciájának frekvencia függősége és milyen szórás engedhető meg?

28. Echózárok. (2)

Nem volna-e szükséges olyan áramköröknél, melyek végeiken echózárokkal vannak ellátva, arról gondoskodni, hogy kétoldali zárás be ne következzen?

29. Csillapítás torzítás (1)

Azon áramköröknél, melyek a 300—3400 Hz-es sávot viszik át, milyen csillapítás torzítási görbét lehet megengedni?

30. Egyenirányítók felhullám tartalma. (Verminderung der Welligkeit von Gleichrichtern.) (3)

Az erősáramú zavartatásra való tekintettel mi módon lehetne az elektromos vasútak tápegyenirányítói áramának hullámosságát csökkenteni?

31. Aritmikus gépek. (2)

Nem volna-e szükséges a moduláció, sebesség, jeltorzítás és játék definíciót úgy megváltoztatni, hogy azok a gyakorlat szempontjainak jobban megfeleljenek?

32. Rádiócsatornák frekvencia elosztása. (3)

Meghatározandó volna

a) az adás sáv szélessége

b) a minimális csatorna köz, mely a különböző üzemekhez szükséges.

33. Rádióadók. (2)

Milyen műszaki feltételeknek feleljenek meg.

34. Rádióvevők. (2)

A technikai vevők műszaki feltételei mik legyenek?

35. Deciméteres hullámok. (2)

Milyenek a méter- és deciméter hosszúságú hullámok terjedési sajátosságai?

Az 1. sürgősségi csoportba sorozott távbeszélőtechnikai kérdések részletes műszaki tárgyalására jövő számunkban térünk vissza.

*

Die technischen Beziehungen des Wiener Europäischen Postkongresses.
ANDOR EGYEDI, Technischer Oberpostdirektor und ISTVÁN NOVÁK, Oberpostingenieur.

Der Aufsatz berichtet über die Arbeit des technischen Ausschusses des Wiener Europäischen Postkongresses, ausserdem gibt er die technischen Fragen bekannt, die sich der Ausschuss zur Besprechung gesetzt hat.

*

Les rapports techniques du Congrès postal européen de Vienne.
M. ANDOR EGYEDI, Directeur supérieur technique de poste et M. ISTVÁN NOVÁK, Ingénieur principal de poste.

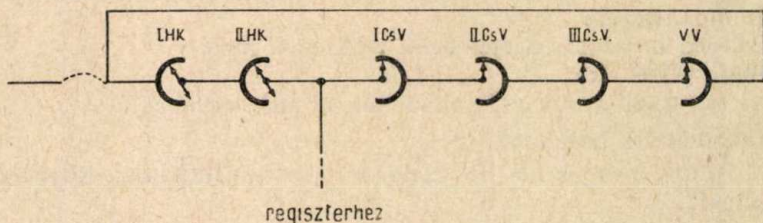
L'article donne un compte-rendu du travail de la Commission technique du Congrès postal européen de Vienne; en outre, il fait connaître les problèmes techniques étant traités par cette Commission.

A sorbakapcsolt (tandem) I. csoportválasztós és inverz regiszteres rendszer és annak a budapesti távbeszélő hálózatra való alkalmazása.

Irta: SÁROSPATAKY JÓZSEF m. kir. postaműszaki tanácsos.

A címben megjelölt rendszer a szerző találmánya, ami lehetővé teszi a W. E. C. 7 A₁ és 7 A₂ rotary rendszerek befogadóképességének egyszerű eszközökkel (regiszter átalakítással) 90%-kal való emelését, ami mellett a kapcsológépek az eddig ismeretes megoldáshoz képest lényegesen gazdaságosabban, kisebb számban építendők be. A találmány azonkívül ezt a gazdaságosságot még fokozza inverz kivitelű regiszterek alkalmazása folytán ú. n. trunkközpontok kétirányú kialakítási lehetőségével. További előny, hogy a befogadóképesség majdnem kétszeresre növelése dacára a kapcsolási számok ugyanannyi jegyűek maradnak, mint addig voltak.

Jelen cikk általános képet kíván nyújtani a találmányról, a budapesti távbeszélő hálózatra való alkalmazásáról, gazdaságossági jelentőségéről és a

1. ábra.

Befogadó képesség: a) 3 szektoros ikerpáros rendszer nélkül 10 drb. 20.000-es központ 100.000—299.999 számozással.

b) 3 szektoros ikerpáros rendszerrel 10 drb. 40.000-es központ 100.000—499.999 számozással.

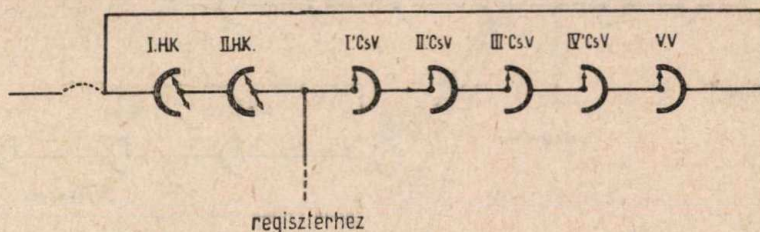
kivitel lényegéről. Ezek ismertetése után rámutatok a találmány egyéb kihatásaira is. A kivittelt, illetve alkalmazást részletesebben külön cikkekben fogom ismertetni.

Az 1. ábra mutatja egy W. E. C. 7 A₁, vagy 7 A₂ rotary rendszerben kiépült, három csoportválasztói fokozattal bíró hálózat aut. központjainak kapcsolási vázlatát. Az ily hálózat teljes befogadóképessége (ha nem speciális hívásokra, sem távtárcsázásra az I. csoportválasztó egyetlen emeletét sem tartjuk fenn, s 3 szektoros ikerpáros rendszer alkalmazását sem tételezzük fel) 200.000, ami 10 db. 20.000 előfizető befogadó képességű központ létesítését teszi lehetővé és 6 számjegyes rendszert használ. Ha ily hálózat további fejlődését kell biztosítani, úgy ez a találmány nélkül csak úgy valósítható meg, hogy a 2. ábra szerint egy új csoportválasztó fokozatot építenek be, a II' csoportválasztókat, míg az I. csoportválasztókból I' csoportválasztók,

a II. csoportválasztókból III' csoportválasztók s a III. csoportválasztókból IV' csoportválasztók lesznek. Ezenkívül 6-ról 7 számjegyes rendszerre kell áttérni, amint a központok befogadóképessége 1.000.000-n felülemelkedik.

Fentiek az ikerpáros, majd a 3 szektoros ikerpáros rendszer feltalálása révén annyiban módosultak, hogy az 1. ábra szerinti rendszernél a hálózat max. befogadóképessége 400.000, ami a 2. ábra szerint 4.000.000-ra nő. De az újabb csoportválasztó fokozatról s a 7 számjegyes rendszerről mondtak továbbra is fennállanak.

A találmány lehetővé teszi, hogy az 1. ábra szerinti hálózat befogadóképessége 90%-kal megnövekedjék, de a kapcsolási vázlat a régi ú. n. törzsszámmező 90%-ánál változatlan marad, s csupán az új ú. n. tandem számmező számára szükséges ú. n. tandem I. csoportválasztók beépítése, amikhez helyi vagy bejövő II. csoportválasztók csatlakoznak. Tehát a 3. ábra szerint a kapcsolat vagy az a)

2. ábra.

Befogadó képesség: a) 3 szektoros ikerpáros rendszer nélkül 100 drb. 20.000-es központ 1.000.000—2.999.999 számozással, vagy 6 számjegyes rendszerben 50 drb. 20.000-es központ 000.000—999.999 számozással.

b) 3 szektoros ikerpáros rendszerrel 100 drb. 40.000-es központ 1.000.000—4.999.999 számozással vagy 6 számjegyes rendszerben 25 drb. 40.000-es központ 000.000—999.999 számozással.

úton épül fel, mint az 1. ábrában, vagy a b₁), b₂) vagy b₃) utak valamelyikén egy tandem I. csoportválasztón, mint többlet kapcsológépen át. A találmány révén mint tiszta megtakarítás jelentkezik a 2. ábra II. csoportválasztóinak darabszáma és a 3. ábra tandem I. csoportválasztóinak darabszáma közötti különbség, amire számszerűleg később mutatok rá. Egyébként a tandem I. csoportválasztók áramkörileg elhelyezésüktől függően a helyi vagy bejövő II. csoportválasztók áramkörével azonosak. A 3. ábra a lehetséges három különböző elhelyezést is mutatja, amiről még lesz szó.

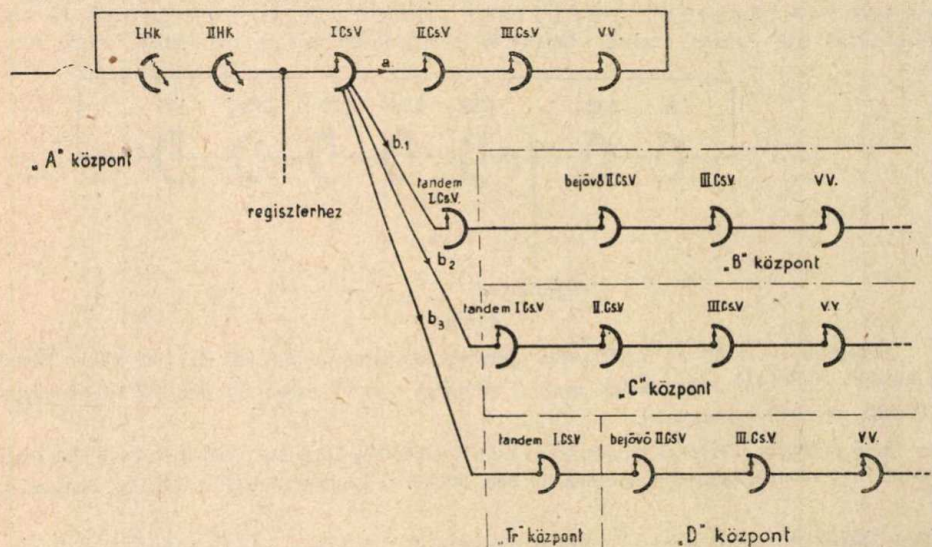
A találmány további magyarázatául a 4. ábra szolgál, ahol a 3. ábra I. és tandem I. csoportválasztójának emeletszámozása van feltüntetve 3 szektoros ikerpáros rendszer feltételezésével. Látható ebből, hogy az I. csoportválasztók egyik (a 4. ábrán első) emeletének, azaz a törzsszámmező 10%-ának feláldozásával az 5, 6, 7 és 8 kezdetű hívások erre az emeletre mennek s ezen át a tandem I. csoportválasztóra kerülnek, ahol 40.000-es irányok szerint szétszórtnak. Egyben leolvashatók az

ábrából, hogy a találmány szerint a regiszternek a következőket kell elvégeznie:

a) az 1, 2, 3 és 4-es kezdetű hívásokat ugyanúgy bonyolítsa le, mint a találmány nélkül;

b₁) az 5, 6, 7 és 8 kezdetű hívásoknál a tulajdonképeni választás előtt egy előzetes (mű) választást és ehhez csatlakozó trunkkeresést iktasson be, mégpedig az I. csoportválasztó első emeletét választassa ki és azon egy szabad tandem I. csoportválasztót kerestessen;

b₂) az 5, 6, 7 és 8 kezdetű hívásoknál a műválasztás után következő öt választást úgy vezérelje, mintha 5 helyett 1, 6 helyett 2, 7 helyett 3 és 8 helyett 4 tárcsázatotól volna.

3. ábra.

A találmány révén az 1. ábra szerinti hálózat kapacitása a) esetben 200.000-ról 380.000-re, b) esetben 400.000-ről 760.000-re nő.

Már itt megjegyzendő, hogy a találmány megvalósítása a helyi központokban kizárólag regiszter-átalakításból áll, amire később térek rá konkrétan a budapesti hálózatra vonatkoztatva. A helyközi szolgálat szerelvényei ugyancsak átalakítást igényelnek, ennek megállapításánál szintén a budapesti és hazai viszonyokat fogom szem előtt tartani.

A találmány további jelentősége ú. n. trunkközpontok létesítési lehetőségében rejlik. Ugyanis a 4. ábra szerinti hálózat — mint láttuk — 760.000-es kapacitást jelent 19 db 40.000-es központtal. Ily hálózatban azoknak a központoknak adjuk az I. csoportválasztó 2—10 emeletein, lévő számmezőket, melyek a város egyik — megfelelően kiválasztott — felében fekszenek (9

központ) s a másik felében lévő központoknak a tandem I. csoportválasztók számmezőjét. A tandem I. csoportválasztók azonban ekkor nem a hívó főközpontban helyzetnének el, hanem vagy a hívott vagy egy ú. n. trunkközpontban (Tr), ahonnan azután a trunkök az egyes központokba mennek, mint azt a 3. ábra mutatja. Ezt az elvet fordítva is alkalmazzuk, s az elhelyezésileg és számmező szempontjából két csoportba osztott központokat regiszter szempontjából is két csoportba osztjuk. Az

I. csoportválasztó emelet-számozása.		Tandem I. csoportválasztó emelet-számozása.	
1. emelet	500.000 — 899.999	1. emelet	500.000 + 590.000 700.000 + 790.000
2. „	200.000 + 290.000 400.000 + 490.000	2. „	600.000 + 690.000 800.000 + 890.000
3. „	170.000 — 189.000 370.000 — 389.999	3. „	570.000 — 589.999 770.000 — 789.999
4. „	270.000 — 289.999 470.000 — 489.999	4. „	670.000 — 689.999 870.000 — 889.999
5. „	150.000 — 169.999 350.000 — 369.999	5. „	550.000 — 569.999 750.000 — 769.999
6. „	250.000 — 269.999 450.000 — 469.999	6. „	650.000 — 669.999 850.000 — 869.999
7. „	130.000 — 149.999 330.000 — 349.999	7. „	530.000 — 549.999 730.000 — 749.999
8. „	230.000 — 249.999 430.000 — 449.999	8. „	630.000 — 649.999 830.000 — 849.999
9. „	110.000 — 129.999 310.000 — 329.999	9. „	510.000 — 529.999 710.000 — 729.999
10. „	210.000 — 229.999 410.000 — 429.999	10. „	610.000 — 629.999 810.000 — 829.999

4. ábra.

első csoportba tartozó központok oly regisztert kapnak (a következőkben az ily központokat „A” típusúnak nevezem), melyek a választást a 4. ábra szerint vezérlik. A második csoportba tartozó központok inverz regisztert kapnak (a következőkben az ily központokat „B” típusúnak nevezem), melyek a választást az 5. ábra szerint vezérlik, vagyis a tandem I. csoportválasztóra vannak azok a számmezőök kötve, melyek a 4. ábrában az I. csoportválasztóra és fordítva. Tehát a „B” típusú központokban az I. csoportválasztó 1. emeletére mennek az 1, 2, 3 és 4 kezdetű hívások s a tandem I. csoportválasztó osztja ezeket szét 40.000-es irányokra. A törzsszámmező és tandem

számmező így felcserélődik. Természetesen a hálózat kiépítése és egyéb adottságai (forgalom, trunkhálózat, stb.) döntik el, hogy hol és hány trunkközpontot érdemes alkalmazni, vagy már meglévő központokat trunkközpontnak felhasználni.

A találmánynak a megelőzőkben történt általános ismertetése után ráterek annak a budapesti távbeszélő hálózatban való alkalmazására. Minde-
nekelőtt megállapítható, hogy a 4. és 5. ábra lényegileg a budapesti távbe-

I. csoportválasztó emeletszámozása.		Tandem I. csoportválasztó emelet- számozása.	
1. emelet	100.000 — 499.999	1. emelet	100.000 + 190.000 300.000 + 390.000
2. „	600.000 + 690.000 800.000 + 890.000	2. „	200.000 + 290.000 400.000 + 490.000
3. „	570.000 — 589.999 770.000 — 789.999	3. „	170.000 — 189.999 370.000 — 389.999
4. „	670.000 — 689.999 870.000 — 889.999	4. „	270.000 — 289.999 470.000 — 489.999
5. „	550.000 — 569.999 750.000 — 769.999	5. „	150.000 — 169.999 350.000 — 369.999
6. „	650.000 — 669.999 850.000 — 869.999	6. „	250.000 — 269.999 450.000 — 469.999
7. „	530.000 — 549.999 730.000 — 749.999	7. „	130.000 — 149.999 330.000 — 349.999
8. „	630.000 — 649.999 830.000 — 849.999	8. „	230.000 — 249.999 430.000 — 449.999
9. „	510.000 — 529.999 710.000 — 729.999	9. „	110.000 — 129.999 310.000 — 329.999
10. „	610.000 — 629.999 810.000 — 829.999	10. „	210.000 — 229.999 410.000 — 429.999

5. ábra.

szélő hálózatra vonatkoztatva mutatja be a találmány alkalmazását s csupán a budapesti hálózat adottságai szerint igényel módosítást. E módosítást a 6. ábra mutatja, ahol az egyes emeleteken a kapcsolási számoknak csak az első két számjegye van feltüntetve. Látható ebből, hogy a törzs számmezőjű I. csoportválasztón három emelet vész el előfizetői állomás befogadó képeség szempontjából, és pedig egy a tandemizálásra, egy a távtárcsázásra és egy a speciális hívásokra.

Megjegyzendő, hogy a speciális hívásoknak a találmány alkalmazásakor már csak az egyedül diszponibilis 8. emeletet lehet adni, mert a tandemi-

zálásra az áramköri megoldás egyszerűsége és biztonsága érdekében, továbbá meglévő központok számváltozásának elkerülése érdekében célszerű az 1. emeletet venni igénybe.

A 6. ábra szerint a budapesti hálózat befogadó képessége 17 db. 40.000-es központ, azaz 680.000 állomás. Ha a már említett trunkközpontok kiképzését mindkét viszonylatban biztosítani kívánjuk, úgy a város egyik részében a 6. ábrának megfelelő „A” típusú, másik részében a 7. ábrának megfelelő inverz, azaz „B” típusú regisztert alkalmazunk. Ekkor azonban a kölcsönösség miatt mindkét típusú regiszterrel bíró központokban a tandem I. csoportválasztók 1, 4 és 8. emelete nem használható ki, mert különben a vonatkozó számmezők csak az egyik típusú központokból lennének felhívhatók. Ezek a számmezők a 6. és 7. ábrán zárójelben szerepelnek. Vagyis „A” és „B” típusú regiszterek együttes alkalmazása estén a hálózat összkapacitása az említett 680.000-rel szemben 3 db 40.000-es számmező, illetve központ kiesése miatt csak 14 db 40.000-es központ, azaz 560.000 lenne. A jelenlegi

I. csoportválasztó emeletszámozása.		Tandem I. csoportválasztó emelet-számozása.			
1. emelet	50—89 (tandemizálás)	1. emelet	(50,	59,	70, 79)
2. „	20, 29, 40, 49	2. „	60,	69,	80, 89
3. „	17, 18, 37, 38	3. „	57,	58,	77, 78
4. „	táv társzás	4. „	(67,	68,	87, 88)
5. „	15, 16, 35, 36	5. „	55,	56,	75, 76
6. „	25, 26, 45, 46	6. „	65,	66,	85, 86
7. „	13, 14, 33, 34	7. „	53,	54,	73, 74
8. „	speciális hívások	8. „	(63,	64,	83, 84)
9. „	11, 12, 31, 32	9. „	51,	52,	71, 72
10. „	21, 22, 41, 42	10. „	61,	62,	81, 82

6. ábra.

maximális összkapacitáshoz képest már ez is 75% többletet jelent, de trunkközpontoknak csak részben való alkalmazásával, azaz kizárólag „A” típusú regiszterek alkalmazása esetén a kapacitásnövekedés 112.5%. Trunkközpontok kölcsönös alkalmazása esetén is lehet azonban megoldásokat találni az említett 3 db 40.000-es számmező visszanyerésére. Ily megoldás lehet pl. a „B” típusú regisztereket úgy alakítani ki, hogy azok az 1, 2, 3, 4 kezdetű hívásokon kívül az 50, 59, 70, 79, 67, 68, 87, 88, 63, 64, 83, 84 kezdetű hívásokat is tandemizálják, miáltal ez a 3×40.000 -es számmező is felhasználható s így a hálózat összkapacitása 680.000. Más megoldás lehet a 9-es számjeggyel kezdődő számmező felhasználása, hogy azt mindkét típusú regiszter a tandem I. csoportválasztók 1, 4 és 8 emeleteire ossza el. Túl messze vezetne azonban erre nézve már most dönteni, egyrészt, mert esetleg a budapesti hálózatban hosszabb ideig csak azonos típusú regiszterek lesznek, másrészt, mert a kétféle típus együttes alkalmazását több szempont mérlegelésével kell majd eldönteni, mint arra legközelebbi cikkemben részletesen kitérek.

Ha egyelőre csupa „A” típusú regisztert tételezünk fel, úgy a budapesti hálózat befogadóképessége 680.000 lesz. Ez már olyan hatalmas számtartomány, s annyi központ létesítésére ad lehetőséget, hogy ezzel a budapesti hálózat fejlődését biztosítottuk legalább annyi időre, amennyire tervezni műszaki szempontból egyáltalában indokolt lehet.

Mielőtt a találmány gazdaságosságára s a kiviteli részletekre rátérnék, egy önként adódó kérdésre kívánok válaszolni, nevezetesen: nem időszerűtlen-e ily nagy számtartományt biztosítani a budapesti hálózatban, mikor a jelenlegi befogadóképesség 320.000, s az elfoglaltság csak kereken 100.000 főállomás? Nem lehet-e a jelenlegi rendszer mellett maximálisan felépíthető 8 főközpont keretén belül mellékközpontok tervszerű, fokozatos létesítésével

I. csoportválasztó emeletszámozása.		Tandem I. csoportválasztó emeletszámozása.	
1. emelet	10—49 (tandemizálás)	1. emelet	(10, 19, 30, 39)
2. „	60, 69, 80, 89	2. „	20, 29, 40, 49
3. „	57, 58, 77, 78	3. „	17, 18, 37, 38
4. „	látvartárszás	4. „	(27, 28, 47, 48)
5. „	55, 56, 75, 76	5. „	15, 16, 35, 36
6. „	65, 66, 85, 86	6. „	25, 26, 45, 46
7. „	53, 54, 73, 74	7. „	13, 14, 33, 34
8. „	speciális hívások	8. „	(23, 24, 43, 44)
9. „	51, 52, 71, 72	9. „	11, 12, 31, 32
10. „	61, 62, 81, 82	10. „	21, 22, 41, 42

7. ábra.

a budapesti hálózat életét akár 30 évre is gazdaságosan biztosítani, amikor talán más műszaki szempontok mellett kerülne sor a további fejlődés biztosítására?

Mindkét kérdésre csupán a számadatokat tekintve, igennel kellene válaszolni. Közelebből megvizsgálva azonban a helyzetet, a következők állapíthatók meg:

1. A 6. ábra értelmében már a nyolcadik főközpontot, azaz a „Ferenc” központot tandem számmezővel kell létesíteni a későbbi átkapcsolás és számváltozás nehézségeinek elkerülésére. Tehát indokolt a jelenlegi rendszerben csak 280.000 összbefogadóképességgel számolni.

2. Ez az érték is csökkentenedő azonban, mert a központok 100%-ig sem államérdekből (fontos állomások bekapcsolásának biztosítása), sem állomásmozgalmi szempontból nem használhatók ki. Ugyancsak csökkenti a 280.000 összbefogadóképességet, ha a különvonalú és ikerállomások megoszlása nem 50—50%. Azonkívül a központi szerelvények sem építhetők ki ily arányban különleges rendeltetésű (PBX., pénzbedobó, stb.) vonal-csoportok miatt.

3. A főközpontok épületében lévő férőhely szintén csökkentőleg hathat a kiépíthető befogadóképességre. Itt elég a Belváros és Krisztina központok

példájára gondolnunk, ahol egy bizonyos határon túl a bővítésnek úgyszólván leküzdhetetlen nehézségei lesznek, holott a számmező még nem lesz teljesen kihasználva. A mellékközpontokkal való segítés esetleg szintén kivihetetlen, mert az anyaközponti szerelvények sem helyezhetők el, s a létesítésnek egyéb műszaki szempontjai is vannak. Vannak továbbá esetek, mikor a bővítés csak valamely postai szerv más épületbe helyezésével vagy hozzáépítéssel biztosítható, ahol szintén igen súlyos időbeli, pénzügyi és egyéb akadályok merülhetnek fel (Lágymányos és Lipót központok).

4. Hálózati adottságok is határt szabnak a bővítéseknek. Pl. nem gazdaságos és feltétlenül kerülendő két főközpont területének határát úgy módosítani, hogy az átkapcsolt terület távolabb legyen új központjától, mint a régítől. Épp úgy helytelen lenne egy mellékközpontot erőszakoltan egy másik főközponthoz csatolni csupán azért, mert ott nagyobb számtartomány áll rendelkezésre.

5. Egyik központ bővíthetősége néha egy másik központtól függ. Pl. egy főközpont férőhely szempontjából bővíthető lenne, de mellékközpontja számára kell számmezőt tartalékolni a távoli jövőre való tekintettel. Ennek extrém esete, mikor a mellékközpontot főközponttá kell átalakítani, hogy addigi anyaközpontja tovább bővíthető legyen. Ez lesz pl. az eset Óbuda központnál a Krisztina-központtal kapcsolatban.

Az 1-től 5-ig pontokban foglaltak alapján a 280.000-es összbefogadóképesség a gyakorlatban lényegesen lecsökken, ha a befogadóképességet úgy értelmezzük, hogy az egyszersmind a zökkenésmentes bekapcsolási lehetőséget is jelenti. Becslésem szerint — még ha Óbuda mellékközpontnak főközponttá alakítása a Krisztina-központ miatt nem is lenne előbb szükséges — mintegy 12—14 év múlva sor kerülne a következő — kilencedik — főközpont létesítésére. Ezt természetesen az állomásszaporulat fogja pontosan eldönteni, aminek mérvét nem lehet előre látni. Kétségtelen azonban, hogy a háború győzelmes befejezése, az európai öneállás elve és a nyersanyagforrások alapján irányított ipar hazánk közgazdasági életére oly serkentőleg fog hatni, s oly gazdasági fellendülést fog eredményezni, ami fővárosunk távbeszélő fejlődésében is megfelelően érezhető lesz. Erre, valamint Nagy-Budapest létesítésére való tekintettel pedig már most fel kell készülni, ami nagyvonalú fejlődést biztosító terv nélkül lehetetlen. Nagyvonalú fejlődést azonban az a megkötöttség, hogy 8-nál több főközpont a jelenlegi rendszerben nem létesíthető, Nagy-Budapest számára nem biztosít. Viszont a találmány alkalmazásának már most való elfogadása egyrészt lehetővé teszi, hogy Budapest távbeszélő hálózatának fejlődését nagyvonalúan lehessen az eljövendő béke várható hatalmas fejlődésének megfelelően biztosítani, másrészt — mint látni fogjuk —, az országos automatizálás jövő útját is kiterjesztett keretek közt, véglegesen kijelöli. Tehát úgy budapesti, mint országos viszonylatban az összes ezután végzendő bővítéseket és új létesítéseket a találmányra való tekintettel lehet eszközölni, ami nemcsak egységes műszaki célkitűzést jelent, hanem a szükséges átalakítások legcsekélyebb mérvre szorí-

tásával egyébként elkerülhetetlen költségek megtakarítását.

Itt mutatok rá arra az ugyancsak nem elhanyagolandó szempontra, hogy automatikus központjaink élettartamuk kimerítésével nyilvánvalóan a következő évtizedekben fokozatosan megújításra fognak szorulni. Ez azonban a találmány alkalmazásba vételét csak még jobban indokolja. Ugyanis az 1939-ben létesült Erzsébet-központ mintegy 10 évvel később fog kiüregedni, mint az első budapesti automatikus központok. Az ezután létesülő új Óbuda- és Ferenc-központok pedig még később. Sőt az 1928—1932. években automatizált többi központ sem egyidejűleg. Tehát később már nemcsak az a probléma fog fellépni, hogy az állomás szaporulat kielégítésére új központot kell létesíteni, ami más központok területéből egyes részeket átvessz, hanem esetleg 2 kiüregedett központ helyett 3 új központot kell létesíteni, amit nagyon meg fog könnyíteni, hogy ily nagy diszponibilis számmező, illetve tandem I. csoportválasztó üres emelet fog rendelkezésre állni.

Cikkem elején utaltam arra, hogy a találmány révén elérhető tiszta megtakarítás a 2. ábra II' csoportválasztóinak darabszáma s a 3. ábra tandem I. csoportválasztóinak darabszáma közti különbség. Ez képlettel is kifejezhető. Legyen a jelenlegi (1. ábrának megfelelő) rendszerben kiépíthető (törzsszámmezőjű) főközpontok összekötő áramköreinek darabszáma „K”, s a jelenlegi rendszerbe be nem illeszthető új (a kilencedik és további) főközpontokhoz szükséges összekötő áramkörök száma „T”. Tételezzük fel, hogy az áramköri keresztmetszet az összes fokozatoknál egyforma s hogy a trunkölések súlyponti számítás szerint történnek. Ekkor nyilvánvaló, hogy a „T” összekötő áramkört igénylő új központok a találmány nélkül csak a 2. ábra szerint létesíthetők, azaz a meglévő törzsszámmezőjű központokba „K” számú II' csoportválasztó, mint új gépfokozat beépítendő. A „T” számú összekötő áramkört igénylő új központokba természetesen a többi gépfokozattal együtt szintén beépítendő „T” számú II' csoportválasztó. Tehát összesen (K + T) II' csoportválasztó építendő be.

A találmány alkalmazásával — csupán „A” típusú regisztert tételezve fel — csak a „T” számú összekötő áramkörrel bíró (tandem számmezőjű) központok felé menő forgalom igényel a 3. ábra szerint tandem I. csoportválasztót, amiknek száma

$$K \frac{T}{K+T} + T \frac{T}{K+T} = \frac{T}{K+T} (K+T) = T$$

Tehát a tiszta megtakarítás „K” számú II' csoportválasztó, vagyis annyi, mint a törzsszámmezőjű központok összekötő áramköreinek darabszáma. Számpéldát véve, tételezzük fel, hogy a találmány alkalmazása nélkül létesítenénk a Ferenc-központot. Ekkor a 8 főközpont összekötő áramköreinek darabszáma jó megközelítéssel 10.000-re vehető fel abban az időpontban (1950), amikor az új Óbuda központot kereken 500 összekötő áramkörrel főközponttá kell alakítani. A találmány alkalmazása nélkül ez 10.500 II' csoportválasztó beépítésével járna, míg a találmány

alkalmazásával csak 500 tandem I. csoportválasztó építendő be Óbuda központtal kapcsolatban, azonkívül a Ferenc központ tandem számmezőjű központtá alakítandó át az I. csoportválasztók 1. emeletének felszahadítása érdekében, ami kb. 1000 tandem I. csoportválasztó beépítésével járna. Tehát a tiszta megtakarítás 9000 csoportválasztógép és áramköre. Ennek mai forgalmi értéke 5,800.000 pengő. A megtakarítás azonban nem egyszersmindenkorra szól, hanem a későbbi években tovább nő, olyan mérvben amilyen mérvben a törzsszámmezőjű központok összekötő áramköreinek száma nő.

Megjegyzendő, hogy ha „A” és „B” típusú regisztereket együttesen alkalmazunk, úgy az előbbi jelölésekkel a beépítendő tandem I. csoportválasztók száma:

$$K \frac{T}{K+T} + T \frac{K}{K+T} = \frac{2KT}{K+T}$$

Ez az érték csak akkor egyenlő „T”-vel, azaz a tandem számmezőjű központok összekötő áramköreinek darabszámával, ha $K = T$. Amíg azonban $T < K$, úgy a beépítendő tandem I. csoportválasztók száma némileg nagyobb, vagyis a megtakarítás némileg csökken. Ebből az a következtetés lenne levonható, hogy „A” és „B” típusú regisztereket együttesen csak akkor alkalmazzunk, ha a kétféle típus összekötő áramköreinek száma kb. egyforma. Ez azonban tisztán ebből ez egy szempontból nem dönthető el, mert ez a kérdés a trunkközpontok létesítésével is szorosan összefügg. Ezért erre részletesebben következő cikkemben térek ki.

A találmánynak a budapesti helyi központokban való kivitele jelen cikkben részletesen szintén nem tárgyalható, azonban a kivitel lényegét kivenetesen ismertetem, és pedig külön 7 A₁ rendszerű központjainkra és a 7 A₂ rendszerben kiépült Erzsébet-központra vonatkozóan.

I. 7 A₁ rendszerű központok.

1. „A” típusú regiszterek.

A kivitel a 6. ábra emeletszámozásának felel meg, s a 9, valamint 10, 19, 30, 39, 23, 24, 43, 44 kezdetű hívások rossz számjegyre vezéreltetnek. A speciális hívások kétjegyűek maradnak, de a 8. emeletre irányítatnak.

A TV_{j1}, BP_j és Rsz_j jelfogók működési feltételei értelemszerűen módosulnak. TV_{j1} eddig 3 és 4 esetén működött, most 7 és 8 esetén is kell működnie. BP_j eddig 2 és 4 esetén működött, hogy a páros 100.000-esnek megfelelő emeletkiváltást biztosítsa, most 6 és 8 esetén is működnie kell. Az Rsz_j eddig 5, 6, 7 8 és 9 esetében működött, ebből most csak a 9 esetének kell megmaradnia. E módosításokon kívül két új jelfogó (MV_{j1} és MV_{j2}) beiktatása szükséges. Ezek közül az egyik, MV_{j1} meghúzza 5, 6, 7 és 8-as 100.000-es esetén és meghúztatja MV_{j2} jelfogót. MV_{j1} vezérli az előzetes, műválasztást, az I. csoportválasztó 1. emeletének kiválasztását. Erre VVS 1-es állása van felhasználva. A tandem I. csoportválasztó emeletkiválasztása 2-ben történik s után kiegészítő alapáramkör jön létre a trunkkeresés ellenőrzésére. VVS 1-es állása után MV_{j1}, 4-es állása után MV_{j2} elenged.

Az összes feladatok megoldása az említett 2 új jelfogó beépítésén kívül 15 jelfogórugó beépítésével és 6 sorrendkapcsoló tárcsa cserével, valamint az áramkörüi belső kábelezés megváltoztatásával jár.

2. „B” típusú regiszterek.

A kivitel a 7. ábra emeletszámozásának felel meg, s a 9, valamint 50, 59, 70, 79, 63, 64, 83, 84 kezdetű hívások rossz számjegyre vezéreltetnek. A speciális hívások kétjegyűek maradnak de a 8. emeletre irányíttatnak.

A kivitelnél „A” típusú regiszterekhez képest az eltérés mindössze annyi, hogy MV_j-nek 1, 2, 3 és 4-es 100.000-es esetén kell meghúznia, s RSzj meghúzását 6-os 100.000-es esetén meg kell akadályozni. Ez azonban a beépítendő és cserélendő szerelvények számát nem változtatja meg.

II. A 7 A₂ rendszerű Erzsébet-központ.

1. „A” típusú regiszterek.

Az emeletszámozás, speciális hívások és rossz számjegyes hívások irányítása itt is azonos elven történik. A regiszter eltérő felépítéséből kifolyólag azonban itt egyrészt teljesen más a kivitel, másrészt annak feltételei azzal bővülnek, hogy az előfizetői távválasztásra való alkalmasság — mivel a speciális hívásokat a kivitel 2 jegyűeknek hagyja — a regiszterből töröltetik.

A feladatok megoldása itt egy új jelfogó (MV_j) beépítését és 4 jelfogónál rugórendszer átalakítást tesz szükségessé. A 100.000-es számjegyet raktározó jelfogók bekötését azonban módosítani kell MV_j meghúzatása érdekében. Az 5, 6, 7 és 8-as 100.000-esnek az 1, 2, 3 és 4-es 100.000-essel való azonosítása itt egyszerű átkötésekkel oldható meg. Az első, azaz műválasztás 2-ben történik, míg a tandem I. csoportválasztó emeletkiválasztása 6-ban s a trunkkeresés ellenőrzés 8-ban.

2. „B” típusú regiszterek.

Az eltérés az „A” típusú regiszterhez képest itt is csupán a tandemizálás esetének érzékelésében van. Emiatt a 100.000-es számjegyet raktározó jelfogók bekötése eltérően módosul. Ezáltal az egy új jelfogó beépítésén kívül csak 3 jelfogónál van szükség rugórendszer átalakítására.

A budapesti hálózatban jelenleg 1621 7 A₁ rendszerű és 250 7 A₂ rendszerű regiszter van. Ezek átalakításának költségei a mai forgalmi árakkal 160.000 pengőre becsülhetők. Meg kell azonban jegyezni, hogy regiszter átalakításra a találmány nélkül is sor került volna Óbuda főközponttá átalakításakor. Az átalakítás költségeit a megoldás ismerete nélkül igen nehéz becsülni, de bizonyos követelmények a rendszerből következőleg ismeretesek s ezek a 2. ábra nyomán a költségekre a találmánnyal szembeállítva következtetni engednek. Ilyenek:

1. Az I' csoportválasztókon minden kapcsolás keresztülmegy, vagyis minden kapcsolásnál 6 választás van;

2. az első választás nem műválasztás, mert más emeletre kell az 1, 2, 3, 4 s másra az 5, 6, 7, 8 kezdetű hívásokat küldeni, a 9-es kezdetű számokat pedig felhasználásuk esetén ismét más emeletre. Ezért a 7 A₁ regiszterek-

ben valószínűleg elkerülhetetlen lett volna újabb számjelfogólánc beépítése, ami azonban a sorrendkapcsoló állások általános megváltoztatását vonta volna maga után.

3. Az I' csoportválasztóknak 800.000-es kapacitásig a speciális hívásokat és előfizetői távválasztást is számítva csak 4 emeletük lett volna kihasználva, ami igen kedvezőtlen.

Az 1.—3. alattiak alapján megállapítható, hogy a találmány nélküli regiszter átalakítás minden bizonnyal lényegesen több költséget igényelt volna, mint a találmányban foglalt átalakítás.

Rá kell azonban itt mutatnom az üzem zökkenésmentes biztosítására, ami a kétféle megoldásnál igen eltérő képet mutat. A találmány nélküli megoldásnál ugyanis a II' csoportválasztók beiktatása súlyos nehézségekkel lenne megvalósítható. A meglévő I. csoportválasztókról ugyanis emeletenként különbözőképp alcsoportosított, kábelezett s teherelosztóra és rendezőre kivezetett trunkok mennek az idegen központok felé. Ennek dacára az I. csoportválasztóknak I' csoportválasztókká kell alakulni, mert az I. csoportválasztók az összekötő áramkörhöz vannak áramkörileg kábelezve s elhelyezésileg is az összekötő áramköri gép és sorrendkapcsoló kerethez rendelve. Tehát a II' csoportválasztókat kellene újonnan beépíteni (ahogy a számításnál is feltételeztem), az I. csoportválasztókból I' csoportválasztókká váló gépek élő kábelezését új kábelezéssel a II' csoportválasztókhoz csatlakoztatni s utóbbiak kábelezését a volt I. csoportválasztók kábelezése szerint elkészíteni. Mindezt az összes főközpontokban előre el kellene készíteni, úgy hogy egyidejűleg átkapcsolhatók legyenek.

Ezzel szemben a találmány alkalmazása esetén ezek a bonyolult munkák mind elmaradnak, mert a régi központokban csak a speciális irányt kell a 8. emeletre áttenni s az így üressé tett tandemizálási emeletre a tandem I. csoportválasztókat bekapcsolni, ami az üzem igen csekély zavarásával megvalósítható.

A helyközi közvetítésben a találmány mélyreható változásokat tesz szükségessé, éspedig nemcsak Budapesten, hanem országos viszonylatban is. Az 5, 6, 7 és 8 (esetleg 9 is) kezdetű 6 jegyű számoknak budapesti előfizetői kapcsolási számokra való felhasználása természetesen maga után vonja, hogy az előfizetői távválasztás bevezetésekor a budapesti előfizetőnek is a „O” forgalomválasztó számjegyet fog kelleni távválasztó hívásnál a 6 számjegy előtt letárcsázni. Legkésőbb ekkor, de célszerűen már előbb 3 jegyű speciális hívószámokra fog kelleni Budapesten is áttérni (001, 002, stb.). A budapesti számmező kiterjesztése azonban maga után vonja a körzetkijelölő számmező kiterjesztését is. A 2 jegyű körzetkijelölő számok 80%-kal így megnövekednek, mert a 10—49 számok is felhasználhatók.

Ami a budapesti kezelői közvetítést illeti, a jelenlegi rendszer csak akkor lenne fenntartható, ha külön közvetítő hüvelyek s külön összekötő áramkör csoportok és regiszterek szolgálnának a helyi és a távválasztási billentyűzésre. Ez — amellet, hogy költséges beruházást tenne szükségessé — nem is lenne gazdaságos áramkör kihasználási szempontból. Ezért azt a meg-

oldást választottam, hogy a kezelő távválasztó hívásoknál a 6 számjegy előtt a „0” forgalomválasztó számot is lebillentyűzi, viszont ugyanazon kapcsolóhüvelyek, összekötő áramkörök és regiszterek végzik a helyi és távválasztó közvetítést és csupán a regiszterek (jelenleg 67), valamint kismértékben az összekötő áramkörök (jelenleg 240) alakítandók át. A kivétel a közös regiszter miatt nem korlátozódik kizárólag a találmány megvalósítására, (budapesti számmező kiterjesztés), hanem a távválasztás említett módosítását és kiterjesztését is tartalmazza. Helyi közvetítésnél a 100.000-es számjegyek ismert azonosítását végzi a megoldás, s ugyancsak az inter I. csoportválasztó 1. emletét választja ki műválasztással. Ez 5-ben történik, míg a tandem I. csoportválasztó emeletkiválasztása 8-ban. Helyközi közvetítésnél, azaz kezelői távválasztásnál az első számjegyet raktározó jelfogóláncot kétszer használjuk fel. Ez úgy történik, hogy a raktározó jelfogólánc egy új kijelölő áramkörtön át húzat meg két sorbakapcsolt jelfogót „0” első számjegy esetén, s ezek a jelfogók a raktározó jelfogóláncot felszabadítják. A „0” után következő bármely számjegy esetén a regiszter a billentyűzött számot 11-re kiegészítő impulzust ad.

Mindennek a sokoldalú feladatnak ellátására regiszterenként 7 új jelfogó és 8 jelfogórugó építendő be és 2 sorrendkapcsoló tárcsa cserélendő.

A helyközi regiszter ismertett átalakításával kapcsolatban az inter összekötő áramkör is némileg módosítandó. Ugyanis az inter I. csoportválasztó egy-egy emeletén két 10.000-es irány van szétválasztva s a kiválasztás a regiszterből adott jelre történik. Tandemizálás esetén a jelet az összekötő áramkör továbbadja a tandem inter I. csoportválasztónak s ugyanakkor az 1. emeleten történő trunkkeresésnél a 30-as trunkesomót biztosítja. Ehhez áramkörönként 5 jelfogórugó, egy 3 rugós kefekiváltó rugószerelvény és 1 ellenállás beépítése szükséges. Hasonló értelemben alakítandók át a bejövő inter összekötő áramkörök is.

A budapesti inter regiszterek és inter összekötő áramkörök (kezelői + bejövő) átalakításának költségei mintegy 30.000 pengőre becsülhetők. A helyi és helyközi regiszterek, valamint helyközi összekötő áramkörök átalakítási költségei tehát együtt 200.000 pengő körüli összeget tesznek ki.

Vidéki központoknál kezelői távválasztásnál szintén meg kell különböztetni a Budapestre menő hívást a többi távválasztástól. Ennek a Budapesten javasolt mintára legcélszerűbb módja lenne vidéki távválasztásnál a „0” forgalomválasztó számjegy előzetes billentyűzése. E célból úgy a billentyűs regiszterek, mint az átszámitó áramkörök átalakítandók. Az átszámitó áramköröknek ugyanis 1, 2, 3 9 számjegy esetén nemcsak a budapesti irányhoz szükséges műválasztásokat kell kijelölni, — ami már magában véve is feladat kibővítés — hanem az első két számjegyet Budapest felé megisméltetni.

A későbbi jövőt, azaz a vidéki előfizetői távválasztást tekintve súlyos problémát jelent a 3 fajta hívás (4 jegyű helyi, Budapestre menő és egyéb távválasztás) szétválasztása. A „0” forgalomválasztó számjegy csak a helyi és távválasztásos hívások szétválasztását oldja meg, de a „0” után követ-

kező bármely számjegy (újabb „0“-át kivéve) épp úgy jellemezhet Budapestre menő, mint vidéki hívást. Ezért azt javaslom, hogy a Budapestre menő távválasztós hívások előtétjegye „9“, a többi távválasztós hívásé „0“ legyen. Ez természetesen a göcközponti számmező kihasználhatóságát 11%-kal csökkenti (9000-ról 8000-re), de még mindig kedvezőbb a fejlődés mai fokán szögezni le ezt a korlátozást, s venni tekintetbe a fejlesztési terveknel, mint később. Némi ellenérték, hogy a göcközponti kétjegyű kijelölő számjegyek 50-ről 90-re, azaz 80%-kal növekedtek.

A távválasztó áramköröknek a találmány miatti módosítását nem dolgoztam ki. Ugyanis ezek a módosítások nem a találmány kivitelével, hanem következményeivel (nagyobb budapesti és nagyobb vidéki számmező) függenek össze. Mivel pedig az 5, 6, 7, 8 (esetleg 9) kezdetű kapcsolási számoknak budapesti előfizetői számokul való felhasználására előbb-utóbb a találmány nélkül is sor került volna, csak nem oly gazdaságos megoldással, mint amit a találmány biztosít, s ezzel együtt a körzetkijelölő számok említett növekedése is előállt volna, tehát a szóbanforgó távválasztói áramköri módosításokra is sor került volna, de az országos automatikus inter hálózat előrehaladottabb kiépítési fokán. Igen célszerű velejárója tehát a találmánynak, hogy ezeket a problémákat már most felveti s megoldásukkal későbbi átalakításokat megtakarít, továbbá a jövő egységes célkitűzését biztosítja.

*

Das tandem I. Gruppenwähler-und Invers-Speicher-System und dessen Anwendung auf das Budapester Fernsprechnet. JÓZSEF SÁROSPATAKY, Technischer Postrat.

Der Verfasser gibt das von ihm erfundene tandem I. Gruppenwähler- und Invers-Speicher-System bekannt, das eine Steigerung der Kapazität der automatischen Fernsprechnetze System WEC 7 A₁ oder 7 A₂ mit 90 v. H. über die volle Ausnutzbarkeit des Systems ermöglicht. Diese Steigerung erfolgt ausserordentlich wirtschaftlich, da die Erfindung die Hälfte der Maschinen der übrigens einzubauenden Gruppenwähler-Stufe erspart. Die Ausführung der Erfindung besteht ausschliesslich aus einer geringeren Ergänzung der Speicher. Die Erfindung gestattet ferner mit Anwendung von Invers-Speichern-Typus, wenn das Netz aus dem Gesichtspunkt der Numerierung in zwei Gebiete verteilt wird, dass Zentralen von Ortsverbindungsleitungen im gegenseitigen Verkehr der zwei Gebiete angewandt werden können. Die Zentralen von Ortsverbindungsleitungen ergeben Ersparnisse sowohl in Adernpaaren von Ortsverbindungsleitungen wie in Schaltungsmaschinen und machen die Abwicklung des Verkehrs viel elastischer.

*

Le système I. sélecteur de groupe tandem et d'enregistreur inverse et son application au réseau téléphonique de Budapest. M. JÓZSEF SÁROSPATAKY, Conseiller technique de poste.

L'auteur fait connaître le système I. sélecteur de groupe tandem et d'enregistreur inverse inventé par lui et qui permet l'augmentation de la capacité des réseaux téléphoniques automatiques système WEC 7 A₁ ou 7 A₂ de 90% sur l'utilisation complète du système. Cette augmentation se fait d'une économie extraordinaire, car l'invention épargne la moitié des machines de l'échelle de sélecteur de groupe devant du reste être intercalées. L'exécution

de l'invention consiste exclusivement du complément en petit des enregistreurs. Avec l'application des enregistreurs de type inverse, l'invention permet dans le cas ou le réseau est divisé au point de vue du numérotage en deux parties — l'utilisation des centrales de lignes auxiliaires dans le trafic mutuel des deux parties. Les centrales de lignes auxiliaires résultent des économies tant dans des paires de câbles pour les lignes auxiliaires que dans les machines commutatrices et rendent plus souple la bonne marche du service.

Érdekes kérdések.

Interessante Fragen. — Questions intéressantes.

Újabb pályatételünk:

1. Miképpen lehetne a rádiódíjak beszedését és elszámolását egyszerűsíteni?

A pályázaton a m. kir. posta személyzetének minden tagja résztvehet. A pályamunka legfeljebb három gépírással oldható meg. **A pályázati határidő 1943 február 28.**

A pályamunkán a szerző nevét nem szabad feltüntetni, hanem azt külön borítékban, zárt és lepecsételt jelíggel levélben a pályamunkával együtt kell a Magyar Posta szerkesztőségéhez juttatni. A jelíggel leveleket csak abban az esetben bontják fel, ha a szerző munkájáért jutalomdíjat kap, vagy legalább is dícséretben részesül. A jutalomdíj összege 50 pengő.

A jutalomban vagy dícséretben nem részesült pályamunka szerzőjének nevét tartalmazó levelet a döntés után megsemmisítik és így a szerző neve ismeretlen marad. A pályamunka végén a kidolgozásokor igénybevett forrásmunkákat meg kell jelölni, hivatkozva a forrásmunka oldalának és bekezdésének számára, ahonnan a pályázó idézett vagy érveket merített a tétel megoldásához.

A pályázaton a Magyar Posta szerkesztőbizottságának tagjai, továbbá a postavezérigazgatóság ügyosztályvezetői, akik a bírálatra hivatva lesznek, nem vehetnek részt.

Pályázati eredmények.

Az 1942. évi 4. számban közölt 4. pályatétel a következő volt:

A csomagban elhelyezett, de a tartalomnyilvántartásban nem jelzett pénzért vagy drágaságokért a csomag elveszése esetében adható-e kártérítés?

Kilenc pályamunka érkezett be. Ezek közül a „Ritka kártérítés“ jelíggel pályamunka a kérdést helyes megvilágításban tárgyalja és jól oldja meg. Szerzője **dr. Székely Andor m. kir. postafelügyelő** (Postavezérigazgatóság 4. ü. o.) **50 P jutalomban részesült.** A szerkesztőbizottság a „PÜSz“ jelíggel pályamunka szerzőjét, **dr. Jankovich Lajos m. kir. postasegédtitkárt** (Postavezérigazgatóság 6. ü. o.) és az „Igen“ jelíggel pályamunka szerzőjét, **Dóczi István m. kir. postafőtisztet** (Székesfehérvár 1.) dícséretben részesítette.

A nyertes pályamunkát következő számunkban közöljük.

*

Az 1942. évi 9. számban közölt 8. pályatétel a következő volt:

Postai megbízás elszámolása után fennmarad a feladónak utalványozandó 20 P 30 fillér. Ebből még le kell vonni az utalványozási díjat, vagyis 40 fillért. Az utalványt tehát 19 P 90 fillérről kellene kiállítani. 19 P 90 fillér után azonban az utalványozási díj csak 20 fillér. Mi a követendő eljárás?

Tizennégy pályamunka érkezett be. A pályatételt a vonatkozó szabályhelyek felsorakoztatásával a „Bizalom” jeligéjű pályamunka helyesen oldotta meg. A szerkesztőbizottság ennek szerzőjét Annabring Sándor m. kir. postamestert (Küllőd) 50 P jutalomban, az „Iris” jeligéjű pályamunka szerzőjét, Dóczi István m. kir. postafőtisztet (Székesfehérvár 1.), valamint a „PyJ” jeligéjű pályamunka szerzőjét Pápay Jenő m. kir. postakiadót (Sellye) dícséretben részesítette.

A nyertes pályamunkát következő számunkban közöljük.

*

Az 1942. évi 5. számban a „Távíródijszabás története” címmel kiírt rendkívüli pályatételünkre három pályamunka érkezett be.

A pályamunkák szerzői: dr. Teész Frigyes m. kir. postatanácsos (A m. kir. posta nemzetközi leszámoló hivatala), dr. Lőrinczy Gábor m. kir. postahivatali igazgató (Postavezérigazgatóság 8. ü. o.) és Dóczi István m. kir. postafőtiszt (Székesfehérvár 1.) az igen nagy munkával járó anyaggyűjtést kifogástalanul elvégezték, az anyagot kifogástalanul feldolgozták és ezzel a pályatételt helyesen oldották meg. Ezért a szerkesztőbizottság mindhárom pályamunka szerzőjét egyenként 120-120 pengő jutalomban részesítette.

Szerkesztői üzenetek.

Kedves olvasóinknak és munkatársainknak nagyon boldog újévet kívánunk.

Sz. J. Biharkeresztes. Örülünk, hogy lapunkon keresztül ilyen közel érzi magát feletteseihez. — Levelét átadtuk az intézkedésre illetékes ügyosztálynak.

P. J. Máramarossziget. Az F. 1. Szab. életbeléptetésével kapcsolatban felmerült kételyeire lapunk legközelebbi számának Elmélet-Gyakorlat rovatán válaszolunk.

Ny. B. Sopron. A postaforgalmi gyakornokot havi 135 P fizetés illeti meg. Az a körülmény, hogy a főiskolát végzett forgalmi gyakornok a postai igazgatóságnál előadói minőségben tel-

jesít szolgálatot, nem ad jogcímet magasabb gyakornoki fizetés megállapítására. A havi 154 P fizetés csak a főiskolai minősültségű állások gyakornokait illeti meg. Ilyenek a pénzügyi fogalmazógyakornok, a rendőrfogalmazógyakornok, stb. A postaforgalmazógyakornok középiskolai végzettséghez kötött állás, még ha főiskolát végzett tölti is be azt.

Postamester: Azok a postamesteri hivatalok, amelyek az elmúlt év folyamán időközben I. osztályú hivatalok lettek, intézkedésünkre e számunktól kezdve lapunkat hivatalosan megkapják.

Az Európai Posta- és Távközlési Egyesület Megállapodásának teljes szövege

(Ideiglenes fordítás.)

A bécsi postakongresszuson életrehívott Európai Posta- és Távközlési Egyesületben résztvevő postaigazgatások megbízottai a következő Megállapodást írták alá:

Megállapodás

az Európai Posta- és Távközlési Egyesületről.

Az alábbi országok:

Albánia
Bulgária
Dánia
Németország
Finnország
Olaszország
Horvátország
Németalföld
Norvégia
Románia
San Marino
Szlovákország
Magyarország

posta- és távközlési igazgatásainak alulírott meghatalmazottai az európai együttműködésnek a posta és távközlés terén való előmozdítása céljából — az Egyetemes Postaegyezmény valamint a Távközlés Nemzetközi Egyezménye alapján — közös megegyezéssel a következőkben állapodtak meg:

1. cikk.

Európai Posta- és Távközlési Egyesület.

A résztvevő igazgatások az „Európai Posta- és Távközlési Egyesület”-et alkotják, amelynek célja a kölcsönös posta- és távközlési szolgálatban az egyes szolgálati ágak megjavítása és tökéletesítése.

2. cikk.

Foganatosító Szabályzatok.

Ennek a Megállapodásnak végrehajtásához, valamint a posta- és távközlési szolgálatnak az Egyesület területén való lebonyolításához szükséges szolgálati utasításokat foganatosító Szabályzatokba foglalják. E Szabályzatokat az Egyesület ülésein (3. cikk) az igazgatások közösen állapítják meg.

3. cikk.

Az Egyesület ülései.

Az Egyesület igazgatásainak képviselői meghatározott időben ülésekre jönnek össze e Megállapodás rendelkezéseinek megváltoztatása vagy kiegészítése, a 2. cikkben említett Foganatosító Szabályzatok megalkotása, megváltoztatása és kiegészítése vagy egyéb az Egyesületre vonatkozó ügyek tárgyalása és szabályozása végett.

Az ülések tárgyalási nyelve a német és az olasz; a német nyelvű felszólalásokat azonnal olasz nyelvre fordítják és viszont. A képviselők más nyelveket is használhatnak; kötelesek azonban a német vagy olasz nyelvre való azonnali fordításról gondoskodni.

Az ülések jegyzőkönyveit és okiratait német és olasz nyelven kell szerkeszteni.

Az üléseken szavazáskor minden országot, beleértve a fennhatósága alatt álló területeket stb., egy szavazat illeti meg.

Mindegyik ülés meghatározza a következő ülés évét és helyét. Az ülést az Egyesület irodájával (5. cikk) egyetértésben annak az országnak az igazgatása hívja össze, amelyben az ülést tartják.

Az ülés időpontját korábbra vagy későbbre is ki lehet tűzni, ha ezt az igazgatások kétharmada annál az igazgatásnál javasolja, amely az ülést rendezi.

4. cikk.

Állandó bizottságok.

A posta- és távközlési szolgálat kérdéseinek megvizsgálására és tárgyalására állandó bizottságokat lehet alkotni. E bizottságokat azoknak a posta- és távközlési igazgatásoknak szakértőiből alakítják, amelyek e bizottságok munkáiban való részvételre készségüket kifejezik és üléseiknek közös költségeihez való hozzájárulásra kötelezik magukat.

A szavazati jogra és a nyelvre nézve a 3. cikk határozatai érvényesek.

5. cikk.

Az Európai Posta- és Távközlési Egyesület Irodája.

Az „Európai Posta- és Távközlési Egyesület Irodája” néven egy Bécsben működő és a német postaigazgatás felügyelete alatt álló hivatal az Egyesület igazgatásainak összekötő, felvilágosító és tanácsadó szervéül szolgál. Ez az Iroda lényegében ugyanazokat a feladatokat végzi az Európai Posta- és Távközlési Egyesület keretében, amelyeket a Nemzetközi Postairoda és a Nemzetközi Távközlési Iroda számára állapítottak meg.

Az Egyesület iratainak hivatalos nyelve a német és az olasz. Az Iroda és az igazgatások között a hivatalos iratváltás német vagy olasz nyelven történik.

A Megállapodás életbeléptetésének napjától fogva az Iroda fenntartási költségeit, valamint azokat a rendkívüli kiadásokat, amelyeket egy ülés rendezése okoz és esetleg az Irodára bízott

különleges munkálatok költségeit az Egyesület valamennyi igazgatása közösen viseli.

A résztvevő igazgatások országai e célból 7 osztályba vannak sorozva és ezek mindegyike a közös költségekhez a következő arányban járul hozzá:

az 1. osztály . . .	25 egységgel
a 2. „ . . .	20 „
a 3. „ . . .	15 „
a 4. „ . . .	10 „
az 5. „ . . .	5 „
a 6. „ . . .	3 „
a 7. „ . . .	1 „

Mindegyik igazgatás közli az Irodával, hogy

nevezése az Egyetemes Postaegyesület Irodájára hárul, a választott bírakat az Európai Posta- és Távközlési Egyesület Irodája jelöli ki. 7. cikk.

Csatlakozás.

Minden európai vagy az európai térről szomszédos posta- és távközlési igazgatás bármikor csatlakozhat ehhez a Megállapodáshoz.

A csatlakozási nyilatkozatot az Egyesület Irodájához kell küldeni, amely erről az Egyesület igazgatásait értesíti.

8. cikk.

Kiválás.

Mindenik résztvevő igazgatásnak egyévi fel-

Dr. Forster Károly, a magyar küldöttség vezetője

a magyar igazgatás nevében aláírja az Európai Posta- és Távközlési Egyesület megalakulásáról szóló egyezményt.

melyik osztályba kívánja a besorozását.

6. cikk.

Választott bíróság.

E Megállapodással és a Szabályzatokkal kapcsolatban az Egyesület igazgatásai között felmerülő nézeteltéréseket választott bíróság útján kell rendezni. E bíróság az Európai Posta- és Távközlési Egyesület tagjaiból az Egyetemes Postaegyezményben szabályozott módon alakul és az ugyanebben az Egyezményben megállapított szabályok szerint jár el. Ha az Egyezmény értelmében a választott bírák ki-

mondási idő megtartásával, joga van arra, hogy az Egyesület Irodájához intézendő írásbeli nyilatkozattal az Európai Posta- és Távközlési Egyesületből való kilépését bejelentse. Ez a nyilatkozat csak arra az igazgatásra érvényes, amely benyújtotta; a Megállapodás a többi résztvevő igazgatásra nézve érvényben marad.

9. cikk.

Az Egyetemes Postaegyezménynek és a Távközlés Nemzetközi Egyezményének alkalmazása.

Az Egyetemes Postaegyezménynek, a hozzá-

tartozó külön Megállapodásoknak, a Távközlés Nemzetközi Egyezményének és a hozzájuk tartozó szabályzatoknak rendelkezései érvényben maradnak, hacsak e Megállapodás vagy a Szabályzatok (2. cikk) kifejezetten másképpen nem intézkednek.

10. cikk.

A Megállapodás életbelépése és a jóváhagyás fenntartása.

Ez a Megállapodás 1945. évi április hó 1-én lép életbe.

Arra az igazgatásra nézve, amely a Megállapodást jóváhagyás fenntartásával írta alá, a Megállapodás csak akkor lép érvénybe, ha a jóváhagyás megszerzéséről szóló értesítés 1945. évi március hó 31-ig a német postaigazgatáshoz megérkezik.

11. cikk.

A szövegek érvénye.

Ez a megállapodás német és olasz nyelven készült. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Aláírták egy példányban. E példányt a német postaigazgatás irattárában helyezik el és arról mindegyik igazgatásnak hiteles másolatot küldenek.

Bécs, 1942. évi október hó 19-én.

(Aláíráások.)

Az európai postaszolgálat Szabályzata.

Az alulírott igazgatások képviselői az Európai Posta- és Távközlési Egyesületről szóló Megállapodás 2. cikke alapján a következőkben állapodtak meg:

1. Cikk.

Lemondás a levélpostai szárazföldi átszállítási díjakról.

Az Egyesület igazgatásai kölcsönösen lemondanak az egyesületi országokból származó levélpostai küldemények szárazföldi átszállítási díjairól.

2. cikk.

A levelek és a levelezőlapok alapdíjai.

A következő alapdíjak érvényesek:

Levelek:		
20 g-ig	20	12 Rpf.
20-tól 250 „	250	24 „
250 „ 500 „	500	40 „
500 „ 1000 „	1000	60 „

Levelezőlapok:

egyszerűek	6 Rpf.
válaszosak	12 „

Az Egyesület igazgatásai a saját pénztermékben megállapított egyenértékeket közzététel végett közlik az Európai Posta- és Távközlési Egyesület Irodájával. Ugyanez érvényes a díjak megváltoztatása esetében is.

3. cikk.

A Szabályzat életbelépése.

E Szabályzat rendelkezései 1945. évi április hó 1-én lépnek életbe.

4. cikk.

A szövegek érvénye.

Ez a Szabályzat német és olasz nyelven készült. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Aláírták egy példányban. E példányt a német postaigazgatás irattárában helyezik el és arról mindegyik igazgatásnak hiteles másolatot küldenek.

Bécs, 1942. évi október hó 24-én.

(Aláíráások.)

Az Európai Postaszolgálat Szabályzatának Zárójegyzőkönyve.

A ma kötött Postaszolgálati Szabályzat aláírása alkalmával az alulírott igazgatások képviselői a következőkben állapodtak meg.

I.

Minden igazgatás a Postaszolgálati Szabályzat 2. cikkében megállapított díjakat legfeljebb 50 százalékkal felemelheti vagy 25 százalékkal mérsékelheti.

II.

Egy igazgatás sincs kötelezve arra, hogy egyesületi forgalomban alacsonyabb díjakat állapítson meg, mint saját belföldi szolgálatában.

III.

Az Egyesület igazgatásainak joguk van ahhoz, hogy a Szabályzat 2. cikke és ennek a zárójegyzőkönyvnek I. cikke értelmében megállapítandó díjak bevezetését 1944. évi április hó 1-ig elhalasszák.

IV.

A horvát postaigazgatás részére, amelynek képviselői az Európai Posta- és Távközlési Egyesület Megállapodását aláírták, a Postaszolgálati Szabályzathoz való csatlakozás jogát 1945. évi április hó 1-ig fenntartják.

V.

Arra az igazgatásra nézve, amely a Szabályzatot jóváhagyás fenntartásával írta alá, a Szabályzat csak akkor lép érvénybe, ha a jóváhagyás megszerzéséről szóló értesítés 1945. évi március hó 31-ig a német postaigazgatáshoz megérkezik.

E zárójegyzőkönyv német és olasz nyelven készült. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Aláírták egy példányban. E példányt a német postaigazgatás irattárában helyezik el és arról mindegyik igazgatásnak hiteles másolatot küldenek.

Bécs, 1942. évi október hó 24-én.

(Aláíráások.)

Az európai távirószolgálat Szabályzata.
Melléklet az Európai Posta- és Távközlési Egyesületről szóló Megállapodáshoz.

1. cikk.

Egységes európai díjszabás.

Az Európai Posta- és Távközlési Egyesülethez csatlakozott országok között váltott teljes

díjú távirat szódija 15 (tizenöt) Reichspfennig.

A nem szomszédos egyesületi országok közötti forgalomban átmenetileg, új megegyezés kötéséig, szavanként 20 (húsz) Reichspfennig szedhető.

Mindegyik igazgatás saját országa pénzne-
mében állapítja meg az e díjtételeknek megfe-
lelő egyenértéket.

2. cikk.

Leszámolás.

A szerződő országok között a kölcsönös vég-
forgalomban váltott táviratok díjairól, beleért-
ve az összes mellékdíjakat is, nincs leszámolás.
Minden igazgatás megtartja az általa beszedett
díjakat; mindazonáltal e díjakból fedeznie kell
a 4. és az 5. cikk alapján az átmenő forgalom
után esedékes díjak megtérítését.

A Távközlés Nemzetközi Egyezményéhez
tartozó Táviró Szabályzat által meghatározott
esetekben történő díjvisszatérítések azt az igaz-
gatást terhelik, amely a díjakat beszedte.

3. cikk.

Segédutak.

Az egyesületi igazgatások kölcsönösen bizto-
sítják azoknak a belföldi táviratoknak, valamint
azoknak a saját országuk és egy mindkettőjük-
kel szomszédos ország között váltott táviratok-
nak díjmentes továbbítását, amelyeket vezeték-
zavarok miatt kivételesen nem tudnak saját
összeköttetéseiken rendeltetési helyükre továb-
bítani.

4. cikk.

Áttáviratozási díj.

Mindegyik igazgatás, amely egy az egyesület
területén belül váltott átmenőtáviratot áttávirato-
zoz, a távirat fájára való tekintet nélkül díj-
szavanként 2 (kettő) Reichspfennig áttávirato-
zási díjat kap.

5. cikk.

Bérelt táviróösszeköttetések.

1. Ide tartoznak a következő átmenő össze-
kötetések:

- a) a közhasználatú táviróösszeköttetések,
- b) a nemzetközi előfizetői távgépírószol-
gálat összeköttetései,
- c) a hatóságok és magánosok összekötte-
tései.

2. A távkábelben haladó táviróösszeköttetés
bérelti díja ércsatornánként, minden légvon-
alban számított kilométer után havonta 1.20 RM.
Ércsatornán mindkét irányt kell érteni.

Ha az összeköttetés valódi hossza a légvon-
alban mért távolságot 50 százalékkal meghaladja,
a díjszámítás alapját képező légvonalbéli távol-
ságot két olyan részre lehet felosztani, ame-
lyek közül az egyik a határon lévő belépési
ponttól az összeköttetés mentén lévő gócpontig,
a másik pedig ettől a gócponttól a határon
lévő kilépési pontig terjed.

3. A légvezetékes összeköttetések bérelti díját
nem a légvonalba mért távolság, hanem az
összeköttetés tényleges hossza alapján számít-
ják.

Ez a bérelti díj alapáramkör igénybevétele
esetében havonta huzalonként és kilométeren-
ként 2.40 RM., még akkor is, ha az alap-
áramkört szimultán összeköttetésekre is hasz-
nálják. Ha azonban az összeköttetés légvezeték-
en vivóáramkör igénybevételével létesül, a havi
bérelti díj csatornánként és kilométerenként
2.40 RM.

4. A bérelti díjat csak a tulajdonképeni táviró
es távgépírószolgálat lebonyolítására igénybe-
vett ércsatornák után számítják fel. A műszaki
szolgálati levelezéshez szükséges szolgálati ösz-
szeköttetéseket díjtalanul bocsátják rendelkezé-
sre.

5. A bérelti díj a hónap első napjától esedé-
kes, ha az összeköttetést valóban ezen a napon
létesítették, egyébként csak az üzembehelyezést
követő hó első napjától. A díjfizetés annak a
hónapnak a végével szűnik meg, amelyben a
végigazgatások az összeköttetésnek az átmenő
igazgatás által való rendelkezésre tartásáról
lemondanak.

Hosszabb ideig tartó (erőhatalom stb. által
okozott) vonalzavar esetében ha kiegészítő ösz-
kötetést nem bocsátanak rendelkezésre, a bérl-
letfizetés annak a hónapnak a végén szűnik
meg, amelyben az összeköttetés megszakadt.

6. A bérelti díjakról való leszámolás és ki-
egyenlítés negyedévenként a következőképen
történik:

a) A közhasználatú távirószolgálat és az elő-
fizetői távgépírószolgálat összeköttetései (1. a)
és 1. b) pont.)

A követelő átmenőigazgatás a két végigaz-
gatásnak az elmúlt negyedévben igénybevett
ércsatornák bérelti díjának teljes összegét fel-
tüntetve kimutatást küld. Ezt a bérelti összeget
a két végigazgatás egyenlő arányban osztja
fel egymás között.

b) A hatóságok és magánosok bérelt ösz-
kötetései (1. c) pont).

A követelő átmeneti igazgatás a bérelti díj
összegét annak a végigazgatásnak számítja fel,
amely az összeköttetés létesítését kérte.

Az a) és b) ponthoz.

Az előző negyedévre vonatkozó számadásokat
minden naptári negyedév első hónapjának vé-
géig elfogadás végett két példányban kicseré-
lik. A számadás, egyik elfogadott példányát a
követelő igazgatásnak visszaküldik. A tartozá-
sokat a Távközlés Nemzetközi Egyezményéhez
tartozó Táviró Szabályzat határozatai szerint
egyenlítik ki.

6. cikk.

Postaszolgálati ügyekben váltott táviratok.

Az egyesületi országok és a hivatalaik között postaszolgálati ügyekben váltott táviratokat díjtalanul továbbítják.

7. cikk.

A Szabályzat érvénybelépése és a jóváhagyás fenntartása.

Ez a Szabályzat 1945. évi április hó 1-én lép életbe.

Arra az igazgatásra nézve, amely a Szabályzatot jóváhagyás fenntartásával írta alá, a Szabályzat csak akkor lép érvénybe, ha a jóváhagyás megszerzéséről szóló értesítés 1945. évi március hó 31-ig a német postaigazgatáshoz megérkezik.

8. cikk.

A szövegek érvényessége.

Ez a Szabályzat német és olasz nyelven készült. Mindkét szöveg egyaránt hiteles.

Aláírták egy példányban. E példányt a német postaigazgatás irattárában helyezik el és arról mindegyik igazgatásnak hiteles másolatot küldenek.

Bécs, 1942. évi október hó 24-én.

(Aláíráások.)

Az Európai Távirószabályzat Zárójegyzőkönyve.

a) *Rádióösszeköttetések.*

Az egyesületi igazgatásoknak megmarad az a joguk, hogy a közöttük jelenleg meglévő rádióösszeköttetéseket fenntartsák vagy újakat berendezzenek azzal a feltétellel, hogy a rádióösszeköttetések díjai nem lehetnek alacsonyabban, mint a rendes vezetékes összeköttetések díjainál.

b) *Finnország fenntartása.*

A finn igazgatás az általa régebben kötött táviró-különmegállapodásokra való tekintettel fenntartja azt a jogát, hogy az egyrésről Finnország, másrésről Németország és az azon túl fekvő országok ú. m. Albánia, Bulgária, Olaszország, Horvátország, Németalföld, Románia, Szlovákország és Magyarország közötti forgalomban a táviródíjak újraszabályozását csak 1944. évi július hó 1-től alkalmazza. A

Finnországból más európai országokba irányuló forgalomban viszont a finn igazgatás kénytelen az újraszabályozás alkalmazását minden egyes viszonylatban annak idején megkötendő külön-megállapodástól függővé tenni. Finnország mindazonáltal kész arra, hogy ezekre az országokra vonatkozólag is, mihelyt lehetséges, alkalmazza a táviródíjak újraszabályozását.

c) *Románia fenntartása.*

A román posta- táviró- és távbeszélőigazgatás kiemeli, hogy az egyeséges díjszabás és az e Szabályzatban foglalt többi díjtétel tekintetében a német javaslatokkal egyetért, de csak azzal a feltétellel, hogy a birodalmi márkában vagy lírában megjelölt egységdíjakat és díjtételeket Romániára nézve román pénzemre az aranyfrank-egyenérték alapján számítják át és alkalmazzák.

d) *Horvátország fenntartása.*

A horvát küldöttség fenntartja magának azt a jogot, hogy az Európai Posta- és Távközlési Egyesület igazgatásai közötti kölcsönös leszámolásokat és fizetéseket aranyfrank alapon, mégpedig a Távközlés Nemzetközi Egyezményéhez tartozó Táviró Szabályzatban foglaltak értelmében rendezze.

e) *Norvégia fenntartása.*

A norvég táviróigazgatás azzal a fenntartással él, hogy az európai távirószolgálat Szabályzata 6. cikkének a postaszolgálati ügyekben váltott táviratokra vonatkozó előírásait csak akkor alkalmazza, ha a táviróigazgatás postaküldeményeinek is hasonló díjmentességet biztosítanak.

Az Európai Posta- és Távközlési Egyesület ülése az alábbi ajánlásokat fogadta el:

1. Az Egyesülethez tartozó igazgatások kölcsönösen tájékoztassák egymást szolgálataik szervezetről, hogy ezáltal mindegyik igazgatás a másik által szerzett tapasztalatokat hasznosíthassa.

2. Abban az esetben, ha a nemzetközi távbeszélgetések lebonyolításához a rendes és a segédutak megszakadása miatt kiegészítőút kell igénybevenni, a kiegészítőút használatáért díjat csak akkor lehessen felszámítani, ha az egyéb áramkörök megszakadása 48 óránál hosszabb ideig tart.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk e számához csekkbefizetési lapot mellékelünk. **Felkérjük t. Előfizetőinket, hogy e lap felhasználásával 1943. évi előfizetési díjukat rendezni szíveskedjenek.**

HIREK.

Nachrichten. — Nouvelles.

A 101. honvéd hradóezred csapatzászló avatási ünnepélye.

Bensőségesen szép ünnepély keretében avatta fel a m. kir. 101. honv. hradóezred 1942. évi dec. hó 6-án, Kormányzó Urunk nevenapján azt a gyönyörű csapatzászlót és előírasos tartozékát képező ezüst-kürtöt, amit a m. kir. posta, mint a polgári hradás szer-

lözött udvarán a meghívott közönség, hol a díszpáhollyal és a mögötte felállított tribünnel szemben három hradózászlóalj állt fel. A zászlóanya tisztsegét a hradóezred részére jakusseveci és felsóradesichi dr. Kuzmich Gáborné öméltósága, Vezérigazgató urunk neje

A zászlóavató ünnepség diszemelvénye a Kormányzó Úr képviselőjével, Miniszter urunkkal és a Zászlóanyákkal

ve adományozott a katona-bajtársainak, a honvéd hradás első ezredének. Ugyanakkor egy ünnepség keretében avatták fel a m. kir. I. (önálló) honvéd hradó zászlóalj csapatzászlóját és kürtjét is, amelyet a magyar Siemens-Schuckert Művek Villamossági R. T. ajándékozott.

Szemérgelő esőben gyülekezett a IV. Károly király laktanya zászlódíszbe öl-

vállalta, aki férjével együtt érkezett az avatási ünnepélyre. A Kormányzó Ur Ó Főméltósága képviseletében Németh József altábornagy, a m. kir. budapesti I. hdt. parancsnoka és vezénylő tábornoka jelent meg, míg a honvédelmi minisztert és a vezérkar főnökét Vasady Ernő vezérőrnagy, m. kir. honvéd hradófelügyelő képviselte. Megjelenésével emelte az ünnepély fényét Mi-

niszter urunk, vitéz Deák Ferenc vkt. ezredes, a vezérkari főnökség 7. ö. (hadihiradasi) osztályának vezetője, Szita Gyula ezredes, a honvédelmi minisztérium összekötő tisztje a m. kir. postánál, számos tábornok és törzstiszt, azonkívül képviseltette magát a baráti német és olasz haderő is az itt tartózkodó híradós tisztjei által.

A m. kir. posta részéről Vezérigazgató urunkon és nejein kívül résztvettek az ünnepélyen a postavezérigazgatóság részéről Forster Károly dr. — ki egyúttal egyesületünket is képviselte — Rác Alfons dr. postafőigazgató és Ujj György postaműszaki főigazgató főosztályvezetők, Havas Ferenc dr., Huber Oszkár és Kaizler Miklós dr. postafőigazgató, Egyedi Andor, Endrédi Antal, Gyarmathy Béla és Terlanday Béla postaműszaki főigazgató osztályvezetők, a budapesti táviró és távbeszélő igazgatóság részéről Rimótzky Mihály és Gianone Ottó postaműszaki főigazgatók, a budapesti postaigazgatóság képviselőjében Bellus Mihály dr. postaigazgató, központi számvevősége részéről pedig Biró Pál dr. postafőigazgató. Megjelentek az ünnepségen a Szövetségbe tömörült kari egyesületek küldöttjei és kartársaink igen nagy számmal, közöttük az ezred állomá-

nyába tartozó és Budapesten szolgálatot teljesítő tartalékos tisztek és altisztek majdnem teljes számban.

Dr. Kuzmich Gábor, a m. kir. posta vezérigazgatója zászlóavató beszédét mondja

A vendégeket Hargittay Henrik ezredes, a m. kir. 101. honv. hir. ezred parancsnoka és az ezred tisztikara fogadta. Az ég is kegyes volt az ünnepelőkhöz, mert a szemérgélő eső elállt, amidőn 10 óra 50 p-kor kürtszó jelezte a Kormányzó Úr képviselőjének érkezését. Felhangzott a Himnusz, majd nyomban utána Vezérigazgató urunk lépett a szónoki emelvényre s a következő avató beszédet tartotta:

„Kegyelmes Uram!
Százegyes híradó Bajtársak!
Magyar Testvérek!

Zászlót adni bajtárs kezébe, zászlót ajánlani bajtárs munkájához annvit jelent, mint órábízní fegyverek közt legszentebb, legféltebb hitünk és összes törekvéseink védelmét.

A magyar posta, a magyar állam szervezetében a hírszolgálat ellátója, zászlót ajánl híradós bajtársainak, hogy ez alatt szolgálják a háborús híradás biztosítását.

Férfi kézből férfi kézbe, kemény katona kézbe kerül át ez a zászló. Ezt a katona kezét katona lélek vezeti, amely a haza szolgálatában akadályokat nem ismerve, ha kell, véráldozatig menő kötelesség teljesítést jelent.

Polgári kéz adja a zászlót — katona kéznek, magyar lélek adja a magyar katona léleknek. Kísérje a zászlót a mi imádságos szeretetünk, büszke együttérzésünk és a rokontermészetű munkát végzők testvéri melege.

Fogadjá ezredes úr ezt a szent jelvényt szívesen és vezesse alatta csapatait mindig sikerre és a magyar haza javára.

Megilletődve és szeretettel adom át a zászlót s kívánom, hogy rajta mindig fényesen ragyogjon e jelszó:

A hazáért — és híradásért!”

Vezérigazgató urunk után az I. önálló híradó zászlóalj csapatzászlóját adományozó Magyar Siemens-Schuckert Művek R. T. részéről nemes szlatinai Stachó Aladár vezérigazgató tartotta meg avató beszédét, majd a zászlós tiszték a kürtösökkel diszlelésben az adományozók elé vonultak. A m. kir. posta részéről Vezérigazgató urunk, Gyarmathy Béla és Huber Oszkár főigazgatókból álló bizottság nyújtotta át a felajánlott csapatzászlót és ezüstkürtöt az ezred zászlós tisztjének, a Siemens-Schuckert Művek bizottsága pedig az I. önálló zászlóaljnak. A zászlós tiszték és kürtösök az átvett zászlókkal a zászlóanyák elé járultak s a híradó-

ezred csapatzászlóval feldiszitett ezüstkürtjére előbb Vezérigazgató urunk neje, fehér selyem zászlóanyái szalagját kötötte fel, melyen arannyal himmezve e két szó állott: „Istennel — a Hazáért“, utána pedig Vezérigazgató urunk a m. kir. posta zöldszínű zászlószalagjával ékesítette a kürtöt. A szalag „A honvédségért — a híradásért — a m. kir. posta“ jelmondatot viseli. A szalagokkal feldiszitett zászlókat a csapatok élére vitték, a zászlóaljak fegyverrel tisztelegtek, majd a római katolikus egyház nevében Dévényi Tihamér tábortábori lelkész, a protestáns egyházak nevében pedig Rédei Ferenc tábortábori főlelkész beszéd keretében mondtak imát és áldották meg a csapatzászlókat.

Az egyházak imái után először szólalt meg az ezüstkürtök nemesen zengő hangja, a díszjelet és imát fűjva a Mindenhatóhoz, hogy áldja meg a magyar fegyvereket és segítse győzelemre a magyar zászlókat.

A m. kir. 101. honvéd híradóezred részéről Hargittai Henrik ezredes ezredparancsnok, az I. önálló híradó zászlóalj nevében pedig Korossy Khayll István alezredes zlj. parancsnok beszéd kíséretében megköszönték az adományozóknak a zászlókat, a zászlóstitisztek és kürtösök a zászlókkal beálltak előírt helyeikre, majd Hargittay ezredes a következő beszédet intézte a kivonult csapatokhoz:

„101-es Híradó Bajtársak!

A 31. sz. hadijelentés a következőket tartalmazza:

Csapataink az elmúlt télen szerzett általános tapasztalatokat minden vonatkozásban teljes mértékben érvényesítik.

Igy rendkívül nagy súlyt helyeztek a híradó hálózat kiépítésére is, hiszen az oroszországi viszonyok között télen át fokozódó közlekedési nehézségekkel kellett szembenézni. Megállapítható, hogy katonáink ezen a téren is teljesen felkészültek ezekre a hónapokra. Elő-

készületeik során a keleti hadiszíntéren bevetett magyar híradó és csapat-távbeszélő alakulatok mintegy 8000 km-nyi távbeszélő vonalhálózatot építettek ki, illetve állítottak helyre. Ez a távolság a Budapest-Vladivosztozk közötti távolságnak felel meg.“

Büszkén kijelenthetem, hogy ennek oroszlánrészét a magyar királyi posta embereinek közreműködésével a 101. híradó ezred által felállított 52. és 53. híradó zászlóaljok végezték. Kb. 5000 km-t.

Gondolataink szálljanak most a fronton küzdő bajtársainkhoz, akik ezekben a sorsdöntő nehéz órákban megállják helyüket és köszönetet mondanak előljáróinknak, akik felismerték a híradó csapat munkájának értékét és nagy fontosságát.

Zászló fel! Tapadjon minden szemerre az ereklyére. Kérjük a Mindenható, adjon nekünk is alkalmat, hogy a keleti hadszíntéren küzdő bajtársainkhoz méltó módon a kárpátövezte ezeréves határok visszaszerzésénél mi is közreműködhessünk.

Várjuk a Legfelsőbb Hadurunk ama parancsát, hogy — előre.“

Ezután következett az a magasztos pillanat, amikor a csapatok felesküdték az ujonnan felavatott zászlókra. Vezényszóra, egy ütemre lekerültek a rohamsisakok, az ünneplő közönség felállva tisztelgett a szent fogadalomhoz, a sok száz fiatal híradós honvéd ajakáról pedig ércesen, messzehangzón felcsendült a honvédeskü szövege:

„ . . . zászlóinkat, lövegeinket és

egyéb harci eszközeinket el nem hagyjuk . . .

Isten minket úgy segítse! Amen!“

Mire a meghívott előkelőségek és a résztvevő közönség az ünnepély végét jelentő díszmenetbe a laktanya Budaórsi-úti szakaszára levonult, az ég is kiderült, kisütött a nap és fényével be-aranyozta a díszmenetre felfejlődő csapatok arcéleit. A díszmenetet a híradó ezred előírástós gépkocsisorai nyitották meg az új csapatzászlóval és ezüstkürttel, majd a zászlóalj gyalogos részei díszlépésben vonultak el a Kormányzó Ur képviselője előtt méltó befejezést adva egy mintaszerűen megrendezett, bensőséges, a mai háborús időkben különösen fokozott jelentőségű honvéd csapatzászló-avatási ünnepélynek.

Az ezred tisztikara az ünnepélyt követőleg egytál ételes díszbédén látta vendégül a m. kir. posta és a Magyar Siemens-Schuckert Művek R. T. képviselőit, melyen Pávai-Vajna Viktor altábornagy a Kormányzó Urra mondott pohárköszöntőt megemlékezve egyúttal nevenapjáról is. Kedves jelenete volt a díszbédnek, amikor az ebéd befejeztével a híradó ezred és az I. zászlóalj parancsnoka az ezred fiatal tisztjeivel felsorakozott a teremben s élükön Hargittay ezredparancsnok a tisztikar nevében külön is megköszönte az adományozóknak nemeslelkűségét és fenkölt szellemét, éltetve azt a meleg bajtársiasságot, ami oly példaadóan fennáll a posta és a hadi híradás intézői között.

Halden Elemér.

Az EGYESÜLETI ÉLET híreit anyagtorlódás miatt következő számunkban közöljük.

SZERKESZTŐSÉG:

XII., KRISZTINA-KÖRÚT 12. II. 220. TÁVBESZÉLŐ: 150—597.

MŰSZAKI KÖZLEMÉNYEK: (Társzerkesztő)

XI., VÁSÁRHELYI PÁL-U. 4/6. TÁVBESZÉLŐ: 258—280.

KIADÓHIVATAL:

XII., KRISZTINA-KÖRÚT 12. IV. 432. TÁVBESZÉLŐ: 156—841.

Előfizetési ár évi 10 P. Postai alkalmazottaknak évi 5 P.

Felelős kiadó: DR. LUKÁSZ ALFONZ m. kir. postatanácsos.